

# Årsberetning 2015

Opvasketabs er vist en etableret dannelse, men kan man tale om *en tab* og *tabben*?

Ja, det må man kunne, men måske især i talesprog. I skriftsproget vil vi nok anbefale at skrive ordet ud til *tabletten*.

Skal der tre bindestreger i *kæde-fætter-kusine-ægteskab*?

Ja, det skal der. Man skriver *fætter-kusine-ægteskab* fordi det er en sammensætning med betydningsmæssigt sidestillede dele, jf. Retskrivningsreglerne § 57 (5). Når der sættes et led foran en sådan sammensætning, må man så sætte endnu en bindestreg: *kæde-fætter-kusine-ægteskab*. Betegnelsen dækker fætter-kusine-ægteskaber i flere slægtsled.

Skrives *skattekonto* med stort eller lille begyndelsesbogstav?

Det skrives med lille fordi det ikke er et egennavn (proprium), men et fællesnavn (appellativ), jf. § 12, 13 i retskrivningsreglerne. Der er retskrivningsmæssigt set ingen forskel på at en lønmodtager har en *lønkonto* (skrives med lille) i sin bank, og at en virksomhed har en *skattekonto* (skrives også med lille) hos Skat.

# Dansk Sprognævn

retskrivning sb., -en, -er, -erne, i sms. retskrivnings-, fx retskrivningsreform, retskrivningssystem  
retskrivningsordbog sb., -en, retskrivningsordbøger, retskrivningsordbog et  
retslig (el. retlig) adj., +e  
retslæge sb., -n, -r, -rne (læge som bistår med lægelige undersøgelser ved retssager), i sms. retslæge-, fx retslægeråd

## Om Dansk Sprognævn

Dansk Sprognævn er en statslig forskningsinstitution under Kulturministeriet. Nævnet arbejder på videnskabeligt grundlag med at følge det danske sprogs udvikling. Med basis i denne viden giver vi råd og oplysning om sproget og sprogets status og fastlægger den danske retskrivning. Sprognævnet samarbejder med offentlige institutioner, organisationer og førende sproglige forskningsmiljøer både nationalt og internationalt.

Nævnet blev oprettet i 1955 og består af et forsknings- og informationsinstitut, en bestyrelse og et repræsentantskab. I forsknings- og informationsinstituttet arbejder 11 fastansatte forskere og videnskabelige medarbejdere, 3 administrative medarbejdere og et tilsvarende antal midlertidigt ansatte, studentermedhjælpere og praktikanter under ledelse af en direktør. Repræsentantskabet består af op til 43 repræsentanter for forskellige institutioner og sammenslutninger som arbejder med det danske sprog, fx Stats-, Justits-, Kultur- og Undervisningsministeriet, universiteterne, radio og tv samt lærernes, journalisternes, forfatternes og skuespillernes foreninger.

Sprognævnet er desuden hjemsted og sekretariat for Dansk Tegnsprogråd, som er oprettet med virkning fra 1. januar 2015 ved en ændring af Lov om Dansk Sprognævn (lov nr. 517 af 26.05.2014). Tegnsprogrådet består af 5 medlemmer som repræsenterer institutioner og organisationer som arbejder med tegnsprog og brugere af tegnsprog.

## Mission

Dansk Sprognævn har til opgave at følge det danske sprogs udvikling, at give råd og oplysninger om det danske sprog og at fastlægge den danske retskrivning.

## Vision

Dansk Sprognævn er en udadvendt forsknings- og informationsinstitution som styrker sprog og kommunikation i det danske samfund og hjælper alle til at udtryk-

ke sig på et klart og formålstjenligt sprog. I alle sine aktiviteter holder nævnet en passende balance mellem sprogets funktioner som bærer af tradition og som spejl af samtidens kultur- og samfundsforhold.

## Hovedopgaver

Nævnets opgaver er fastsat ved lov nr. 320 af 14.5.1997 om Dansk Sprognævn, ændret ved lov nr. 1171 af 10.12.2008 og lov nr. 517 af 26.05.2014.

Ifølge denne lov har nævnet tre hovedopgaver:

- at give råd og oplysninger om det danske sprog, udbrede kendskabet til sproglige normer og udbrede viden om sprogholdninger og sproglige strategiers betydning for kommunikationen. At registrere og bearbejde de afgivne råd og oplysninger, så de kan genanvendes i oplysningsarbejdet og publiceres til gavn for offentligheden.
- at fastlægge den danske retskrivning og redigere og udgive den officielle danske retskrivningsordbog, jf. retskrivningsloven.
- at tilvejebringe viden om det danske sprogs udvikling, anvendelse og status ved at indsamle nye ord mv., bearbejde det indsamlede materiale og gøre denne viden tilgængelig for offentligheden i bøger og tidsskrifter.

Dansk Tegnsprogråd har fået til opgave at udarbejde principper og retningslinjer for arbejdet med at følge og dokumentere dansk tegnsprog og at give råd og oplysning.

Sprognævnet har en særlig forpligtelse til at samarbejde med sprogråd og -nævn i Norden, og nævnet samarbejder også med tilsvarende institutioner i Europa.

# Indhold

Forord • 5

## Årsberetning 2015 • 6

Medlemmer • 6

Medarbejdere • 7

Møder • 8

Dansk tegnsprog • 11

Tværgående funktioner • 12

Samarbejde med andre institutioner • 13

## Oplysning og rådgivning • 17

Spørgsmål og svar • 17

Elektronisk svarbase • 17

Hjemmesider • 18

Sprogportalen sproget.dk • 19

Vejledning mv. • 20

Nævnet i medierne • 20

## Normering • 24

Retskrivningsordbogen • 24

Kommareglerne • 25

## Forskningsberetning for 2015 • 26

Forskningsudvalget • 26

Interne forskningsprojekter • 27

Eksternt finansierede forskningsprojekter • 32

Publikationer • 37

## Aktivitetsplan for 2016 • 45

## Årets økonomiske resultat • 47



Tegnet for *tegnspog* på dansk tegnsprog. Foto: Tomas Kold

Igen i 2015 kan vi glæde os over at årsberetningen for 2015 viser et imponerende antal af brugere af nævnets nettjenester og publikationer. Ikke mindre end 67 mio. brugere har klikket sig ind på nævnets netressurser: Retskrivningsordbogen, sproget.dk, Nye ord i dansk og dsu.dk. En stigning på 58 % i forhold til året før. Nævnets medarbejdere har endvidere udgivet 55 bøger, artikler og netpublikationer og holdt 51 faglige foredrag.

Også de nye projekter i rammeaftalen 2015-2018 er kommet godt fra start. Nævnet er bl.a. på vej med flere vejledninger om korrekt stavning og brugen af Retskrivningsordbogen, og der er nået fine resultater i arbejdet med at klassificere tekster for at finde et mere operationelt grundlag for at fastlægge retskrivningen. Fagrådet for Sprogteknologi har stået bag en artikelserie i Nyt fra Sprognævnet som bl.a. har ført til at der til efteråret skal være en høring i Folketinget om betydningen af at fremtidens teknologier, fx velfærdsrobotter og mobile enheder, kan kommunikere med danskerne på dansk. Nævnet har endvidere med stor succes arrangeret det nordiske sprog møde hvor næsten 100 deltagere diskuterede sprogforståelse og kommunikationsstrategier i Norden.

2015 har dog også budt på store økonomiske udfordringer for Sprognævnet. Samlet set har nævnet i 2015 måttet skære 7 % af sit budget. De økonomiske udfordringer skyldes udelukkende ændringer i nævnets bevilling på finansloven.

Som alle offentlige institutioner er nævnet blevet ramt af regeringens såkaldte omprioriteringsbidrag på 2 %. Det svarer til ca. 100.000 kr. om året. Da dette bidrag skal ydes hvert år og beregnes af det forudgående års bevilling, vil nævnets økonomiske råderum om 4 år være forringet med ca. 400.000 kr. svarende til en stilling. Derudover er nævnets økonomiske råderum ved flytningen til de nye lokaler på Worsaaesvej 19 i det gamle Radiohus yderligere blevet forringet med ca. 500.000 kr. om året, hvilket betyder at vi mister endnu en stilling.

De økonomiske begrænsninger har haft den direkte konsekvens at to seniorforskerstillinger, som er ledige fordi Ole Ravnholt og Pia Jarvad er gået på pension, ikke kan genbesættes. Dette er en alvorlig situation for nævnet som både har mistet de to markante forskningsprofiler og muligheden for at genbesætte deres stillinger. Nævnets faste stab består fremover kun af 11 medarbejdere, og da nogle er på deltid, svarer det kun til ca. 10 årsværk.

Nævnets netop indgåede rammeaftale for 2015-2018, som bl.a. indeholdt ambitiøse mål om ny forskning i udviklingen af retskrivningsnormen og sproget på de sociale medier, samt styrkelse af samarbejdet med uddannelsessektoren og de offentlige institutioner, har derfor måttet genforhandles med ministeriet, og man må se i øjnene at det på længere sigt ikke uden særlige tilskud vil være muligt at fastholde den udviklingstakt og det høje aktivitetsniveau som man tidligere har set.

Nævnet er i gang med at reorganisere sig i lyset af de ændrede økonomiske vilkår, og vil naturligvis fortsat gøre sit yderste for at hjælpe danskerne til at udtrykke deres tanker og ideer på et klart og formålstjenligt dansk.

# Årsberetning 2015

## MEDLEMMER

---

### Repræsentantskab for perioden 1.1.2015-31.12.2015

Center for Læseforskning, lektor *Mads Poulsen*  
Center for Sprogteknologi, seniorforsker *Bolette Sandford Pedersen*  
Danmarks Lærerforening, lærer *Greta Jørgensen*  
DR, sprogredaktør *Martin Kristiansen*  
Dansk Forfatterforening, forfatter *Ellen Boen*  
Dansk Journalistforbund, journalist *Lotte Dahlmann*  
Dansk Skuespillerforbund, skuespiller *Henrik Petersen*  
Dansk Standard, korrekturlæser *Helen Købke*  
Danske Medier, redaktør *Jens Grund*  
Danske Skønlitterære Forfattere, forfatter *Ida Jessen*  
Danske Universiteter, prodekan *Henrik Busch*  
Danske Universiteter, lektor *Lise Lotte Weilgaard Christensen*  
Danske Universiteter, lektor *Dorthe Duncker*  
Danske Universiteter, lektor *Hans Götzsche*  
Danske Universiteter, lektor *Inger Schoonderbeek Hansen*  
Danske Universiteter, professor *Lars Heltoft*  
Danske Universiteter, professor *Jørgen Lange Thomsen*  
Dansk lærerforening (gymnasiet), lektor *Ivar Lærkesen*  
Dansk lærerforening (læreruddannere), lektor *Hanne Beermann*  
DANTERMcentret, professor *Bodil Nistrup Madsen*  
Det Danske Akademi, forfatter og oversætter *Pia Juul*  
Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, seniorredaktør *Henrik Lorentzen*  
Digitaliseringsstyrelsen, redaktionschef *Lisann Troelsen*  
EU's sprog tjenester, jurist-lingvist *Rie Kofoed*  
Folketingets Administration, redaktionssekretær *Anne Jensen*  
Forbundet Kommunikation og Sprog, forbundsformand *Per Lindegaard Hjorth*  
Foreningen Norden, organist *Bente Dahl*  
Grænseforeningen, generalsekretær *Knud-Erik Therkelsen*  
Justitsministeriet, kontorchef *Anne Berg Mansfeld-Giese*  
Kulturministeriet, journalist *Birgit Meister*  
Kulturministeriets institutioner, direktør *Michael Wright*  
Kulturministeriets Stednavneudvalg, institutleder *Bente Holmberg*  
Lektoratsudvalget, lektor *Nina Møller Andersen*  
Ministeriet for Børn og Undervisning, undervisningskonsulent *Benedikte Kieler*  
Modersmål-Selskabet, translatør *Jørgen Christian Wind Nielsen*  
Uddannelsesforbundet, formand *Dan Sæderup*  
Professionshøjskolernes Rektorkollegium, rektor *Stefan Hermann*

Statsministeriet, konsulent *Anita Furu*  
Translatørforeningen, translatør *Michael T. Tettinek*  
TV2, sprog-, stemme- og værtscoach *Lisbeth Eskelund Madsen*  
Personligt medlem, professor *Frans Gregersen*  
Personligt medlem, professor *Jørn Lund*

### Bestyrelsen

Jørn Lund (formand)  
Dorthe Duncker (næstformand)  
Henrik Busch  
Frans Gregersen  
Bente Holmberg  
Birgit Meister  
Anita Ågerup Jervelund (medarbejderrepræsentant indtil 31.4.2015)  
Jørgen Schack (medarbejderrepræsentant fra 1.5.2015)

## MEDARBEJDERE

---

Til nævnets forsknings- og informationsinstitut har der i 2015 været knyttet følgende medarbejdere:

### Videnskabeligt personale

*Margrethe Heidemann Andersen*, cand.mag., ph.d., seniorforsker  
*Philip Diderichsen*, cand.mag., ph.d., videnskabelig medarbejder  
*Pia Jarvad*, cand.mag., seniorforsker 30 t. og seniorordning 80 %  
*Eva Skafte Jensen*, cand.phil., ph.d., dr.phil., seniorforsker  
*Jørgen Nørby Jensen*, cand.mag., seniorkonsulent fra 1.1.2015  
*Anita Ågerup Jervelund*, cand.mag., seniorkonsulent. Stedfortræder for direktøren fra 1.5.2015  
*Sabine Kirchmeier-Andersen*, cand.mag., ph.d., direktør  
*Anne Kjærgaard*, cand.mag., ph.d., postdoc til 31.1.2015, barsel fra 1.2.2015 til 31.10.2015 for herefter at genindtræde som projektforsker med opgaver fordelt mellem Sprognævnet og Tegnsprogrådet  
*Anna Kristiansen*, cand.mag., ph.d.-studerende  
*Anni Renner Mortensen*, bibliotekar DB 30 t.  
*Ida Elisabeth Mørch*, cand.mag., seniorkonsulent fra 1.1.2015  
*Janne Boye Niemelä*, cand.mag., videnskabelig medarbejder 20 t. fra 1.11.2015  
Tegnsprogrådet  
*Ole Ravnholt*, cand.mag., ph.d., seniorforsker og stedfortræder for direktøren til 30.4.2015. Pensioneret 1.5.2015.  
*Lene Rotne*, cand.mag., ph.d.-studerende  
*Jørgen Schack*, cand.mag., seniorforsker



## Kontorpersonale

*Marianne Dall*, kontomedarbejder 30 t.

*Anette Klett*, fuldmægtig 30 t.

## Timelønnet medhjælp

*Camilla Hviid Ahrensboell*, stud.mag. til 30.9.2015

*Sune Just Christensen*, stud.mag.

*Catrine Faarbæk*, stud.mag.

*Katrine Lassen Jørgensen*, stud.mag.

*Michael Kramer*, stud.mag.

*Katrine Lund Støiholm*, stud.mag. 8 t. til 31.7.2015 og fra 1.8.2015 25 t.

*Katrine Falcon Søby*, stud.mag. til 19.10.2015

*Zeerak Mustafa Waseem*, stud.mag. fra 1.9.2015

## Konsulenter

*Marianne Rathje*, cand.mag., ph.d., postdoc har i foråret 2015 været frikøbt for undervisningen på Syddansk Universitet for at færdiggøre sit postdocprojekt

# MØDER

---

## Repræsentantskabsmøder

Repræsentantskabet har holdt to møder i 2015.

På det første møde, som blev holdt den 24.4.2015, drøftede repræsentantskabet årsberetningen, kommareglerne og nævnets formidlingsstrategi.

På det andet møde, som blev holdt 3.10.2015, diskuterede repræsentantskabet sprognævnenes rådgivnings- og normeringspraksis i Norden og hvilke faktorer der bestemmer sprogd udviklingen. Endvidere blev repræsentantskabet orienteret om den årlige opdatering af Retskrivningsordbogen på nettet. Referater af repræsentantskabets møder kan ses på nævnets hjemmeside under menupunktet **organisation**.

## Bestyrelsesmøder

Bestyrelsen har i 2015 holdt fire møder, heriblandt et heldagsseminar, hvor man bl.a. diskuterede kommareglerne og visioner for nævnets arbejde og planlagde repræsentantskabsmøderne. Bestyrelsen var i 2015 især optaget af den offentlige debat om kommareglerne, og af hvordan regelforståelse og kommapraksis hos forskellige grupper bedst kan undersøges for at belyse hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at ændre reglerne. Endvidere var bestyrelsen meget engageret i afklaringen af nævnets økonomi i kølvandet på nævnets flytning til Radiohuset og i forhold til de nedskæringer der var udmeldt af Kulturministeriet. Referater af bestyrelsens møder kan ses på nævnets hjemmeside under menupunktet organisation.

## Fagrådsmøder

### Fagrådet for retskrivning

Fagrådet for retskrivning skal først og fremmest godkende normændringer af ikke-principiel karakter i ordbogen, fx dobbeltformsændringer og ændringer i paragrafferne i retskrivningsreglerne, og skal derudover være opmærksom på hvilke ændringer der kunne være principielle og derfor skal forelægges repræsentantskabet.

Fagrådet har desuden til opgave at følge den overordnede redigering af den alfabetiske del af ordbogen og at være rådgivende mht. fx ordudvalget i ordbogen. Dette gælder også den løbende opdatering af den digitale ordbog, som i 2015 er blevet forøget med bl.a. 288 nye opslagsord.

Derudover kan fagrådet drøfte spørgsmål ifm. publicering af Retskrivningsordbogen på de forskellige platforme og forholdet mellem den trykte og den digitale ordbog.

Fagrådet har i 2015 bestået af Lars Heltoft, Inger Schoonderbeek Hansen, Henrik Lorentzen (formand) samt af direktør Sabine Kirchmeier-Andersen og redaktionsgruppen, som består af Anita Ågerup Jervelund (sekretær), Margrethe Heidemann Andersen og Jørgen Nørby Jensen.

I 2015 har fagrådet holdt to møder. På begge møder blev redaktionens forslag til nye opslagsord og andre tilføjelser til den digitale ordbog drøftet. Fagrådet har desuden drøftet kommareglerne og udarbejdet et oplæg om kommaundersøgelser til bestyrelsen.

### Fagrådet for publikationer

Dansk Sprognævns fagråd for publikationer har til formål at udvikle og kvalitets-sikre nævnets publikationer, først og fremmest Nyt fra Sprognævnet, artikler som publiceres på nettet og diverse andre udgivelser. Hvad angår Nyt fra Sprognævnet, har fagrådet til opgave at godkende svar som skal offentliggøres. Derudover har fagrådet rådgivende funktion i forhold til nævnets publiceringsstrategi og den samlede publikationsportefølje. Fagrådet kan også foreslå nye publikationer. Fagrådet har en funktionsperiode på 4 år og følger repræsentantskabsperioden.

Fagrådet har i 2015 bestået af i alt fire medlemmer. Fra repræsentantskabet har Anne Jensen (formand for fagrådet) og Nina Møller Andersen deltaget. Fra instituttet har Sabine Kirchmeier-Andersen og Jørgen Nørby Jensen (sekretær for fagrådet) deltaget. Lotte Dahlmann, der har deltaget de foregående år, har i 2015 trukket sig fra fagrådet.

Fagrådet for publikationer har i 2015 holdt tre møder, og medlemmerne har derudover været i jævnlig mailkontakt. På møderne er især artikler og svar til Nyt fra Sprognævnet blevet behandlet, ligesom nævnets publiceringsstrategi er blevet diskuteret.

### Fagrådet for sprogteknologi og fagsprog

Fagråd for sprogteknologi og fagsprog består af Dorthe Duncker, Bodil Nistrup Madsen, Bolette Sandford Pedersen (formand), Lotte Weilgaard, Rie Kofoed, Philip Diderichsen (sekretær) og Sabine Kirchmeier-Andersen. Fagrådet har til formål

at udvikle og følge Sprognævnets initiativer indenfor fagsprog og sprogteknologi. Blandt de overordnede emner der falder ind under fagrådets arbejde, er

- Sprognævnets behandling af fagsprog og særlige initiativer indenfor fagsprog
- udviklingen af sprogresurser både nationalt og internationalt der kan have betydning for udviklingen af dansk fagsprog og sprogteknologi, fx en national sprogbank og en national termbank
- håndteringen af dansk i forbindelse med moderne teknologi, fx talegrænseflader til mobiltelefoner, kommunikation på dansk med robotter og lign.
- overvågning af om og i givet fald hvordan sprogudviklingen påvirkes af brugen af sprogteknologiske produkter som maskinoversættelse, talegenkendelse og skrivestøtteværktøjer som fx stavekontrol
- problemstillinger vedr. automatisk datafangst fra bl.a. internettet og de sociale medier samt håndtering af store datamængder
- problemstillinger vedr. rettigheder til sproglige data, fx i ophavsretsloven, persondataloven og forvaltningsloven.

Fagrådet drøfter endvidere Sprognævnets egne sprogteknologiske og fagsproglige tiltag, fx indsamling og opmærkning af data, udviklingen af ordlister, taggere og korpus- og søgeværktøjer, samt i hvilket omfang disse kan stilles til rådighed for at stimulere udviklingen af dansk sprogteknologi.

Fagrådet har i 2015 taget initiativ til en artikelserie i *Nyt fra Sprognævnet* om sprogteknologi i vores hverdag. Serien gennemgår på et niveau hvor de fleste kan være med, hvordan sprogteknologi egentlig fungerer, eksemplificeret ved automatisk stavekontrol, talesyntese (kunstig tale) og talegenkendelse, maskinoversættelse og styring og håndtering af faglig terminologi. Serien afsluttes med en opsamlende artikel i begyndelsen af 2016.

Fagrådet har endvidere arbejdet med opbygningen af et sprogteknologisk netværk og bidraget til forberedelsen af EU-workshoppen om maskinoversættelse.

# DANSK TEGNSPROG

Sprognævnet er med virkning fra 1. januar 2015 blevet hjemsted og sekretariat for Dansk Tegnsprogråd, som er oprettet ved en ændring af Lov om Dansk Sprog-nævn (lov nr. 517 af 26.05.2014). Tegnsprogrådet består af 5 medlemmer som repræsenterer institutioner og organisationer som arbejder med tegnsprog og er brugere af tegnsprog.

Navn	Indstillet af	Ansæt ved
Elisabeth Engberg-Pedersen (formand)	Dansk Sprognævn	Københavns Universitet
Bo Hårdell	Danske Døves Landsforbund	
Hanne Langeland	Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold	Socialstyrelsen
Jette Kristoffersen	Uddannelses- og Forskningsministeriet	Center for Tegnsprog – Tolkeuddannelsen (UCC)
Ole Ravnholt	Dansk Sprognævn	Dansk Sprognævn (indtil 30.4.2015)

## Tegnsprogrådet

Rådet trådte officielt i funktion den 1.1.2015. Nævnet har i 2015 etableret rådet og sekretariatsfunktionen. Der er oprettet en afdeling for tegnsprog, hvori der er ansat to medarbejdere på deltid til at varetage opgaverne



Anne Kjærgaard og Janne Boye Niemelä.

## Bibliotek

Bibliotekaren varetager udover biblioteksfunktionen også administrative opgaver bl.a. med tilknytning til nævnets forlagsvirksomhed og hjælper forskerne med literatursøgninger, referenceopgaver og andre ad hoc-opgaver.

Bibliotekarens arbejde er primært at få ryddet op i samlingerne og skabe ensartethed, overblik og kontinuitet. Der har gennem årene været forskellige måder at klassificere bøgerne på, hvilket selvsagt ikke er hensigtsmæssigt. For at tilgodese forskernes behov og få det fulde udbytte af biblioteket er der derfor iværksat en delvis omklassificering.

Bibliotekaren har i 2015 desuden arbejdet med videreudviklingen af arbejdsgange for nævnets fysiske publikationer og den elektroniske publikationsvirksomhed i open access og på nævnets hjemmeside, herunder oprettelse af en webshop.

## Administration

Nævnets administration varetages af en gruppe bestående af direktøren, en bogholder, som også varetager lønopgaver, samt tre videnskabelige medarbejdere som ved siden af deres faglige opgaver også løser administrative opgaver såsom lokal it-support, telefonpasning, posthåndtering, viceværtfunktioner, indkøb, praktisk støtte til konferencer, salg af publikationer og administration af fx abonnenter af Nyt fra Sprognævnet og NyS. Nævnets it-infrastruktur varetages overordnet af Statens It. Infrastrukturen til nævnets drifts- og lønregnskab varetages af Statens Administration.

## Løn og personale

Nævnets sikkerheds- og samarbejdsudvalg har i 2015 især fulgt udviklingen i nævnets økonomi samt planlagt den lovpligtige undersøgelse af arbejdsmiljøet. Nævnets studentermedarbejdere har en plads som observatører i udvalget.

## Økonomi

Året har været præget af at der har hersket uklarhed om nævnets bevillingsmæssige situation bl.a. i forhold til renter og afskrivninger mv. for ombygningen af Worsaaesvej 19, 4. sal. Dette blev afklaret i november 2015 med det resultat at nævnets drifts- og lønbudget i 2016 vil være beskåret med 500.000 kr. Heraf kan 200.000 kr. henføres til omprioriteringsbidraget, og 300.000 kr. kan henføres til at tidligere indgåede aftaler er blevet sløffet i forbindelse med flytningen til Radiohuset.

Nævnet har tilpasset udgiftsniveauet til den nye økonomiske situation ved at undlade at genbesætte en seniorforskerstilling og ved at udsætte den planlagte opgradering af nævnets hjemmeside, men det har medført en nedgang i produktiviteten indenfor forskning og formidling. Alligevel er de fleste målsætninger for 2015 helt eller i overvejende grad opfyldt, da mange aktiviteter blev forberedt allerede i 2014. Det kan ikke forventes at det med de nye økonomiske betingelser vil

være muligt for nævnet at leve op til den indgåede rammeaftale, og den skal derfor genforhandles i 2016.

Nævnet går ud af 2015 med et lille overskud på 40.244 kr. Overskuddet overføres til 2016.

## SAMARBEJDE MED ANDRE INSTITUTIONER

---

### Netværket for Sprognævnene i Norden

I 2015 har netværkets nordiske bevilling udgjort 250.000 kr. Formandskabet for netværket varetages af det land som har varetaget det nordiske formandskab i det forudgående år. I 2015 lå formandskabet i Sverige, i 2016 ligger det i Danmark.

Netværket har prioriteret at afholde et årligt netværksmøde og et nordisk sprog-møde. Sprogmodet organiseres af det land som har formandskabet det pågældende år. I 2015 blev sprogmodet afholdt i Roskilde. Endvidere er der nedsat en række arbejdsgrupper der skal søge at finde ekstern finansiering til projekter på de områder som netværket har prioriteret. Det drejer sig bl.a. om sprogteknologi, klarsprog, fagsprog, tegnsprog og en udvidelse af den nordiske børneordbog.

### Europæisk samarbejde

Sprognævnet er medlem af den Europæiske Samarbejdsorganisation for Nationale Sproginstitutioner (EFNIL). Nævnet har siden 2006 været repræsenteret i organisationens bestyrelse og haft næstformandsposten siden 2009 (genvalgt i 2015).

Medlemsorganisationerne er nationale institutioner hvis arbejdsområder er forskning, dokumentation og strategi/politik i forbindelse med de officielt anerkendte standardsprog indenfor EU's medlemslande. Der er p.t. 42 ordinære og associerede medlemmer.

Temaet på årsmødet 2015, som fandt sted i Helsingfors, var klarsprog i offentlige organisationer. EFNIL har i kølvandet på årsmødet nedsat en arbejdsgruppe for klarsprog, hvor bl.a. Danmark, Norge og Finland er repræsenteret.

Nævnet har i 2015 fortsat været projektleder på projektet European Language Monitor (ELM) som formidler de væsentligste aspekter af sproglovgivningen i alle EU-lande og et antal europæiske lande udenfor EU. ELM's hjemmesiden indeholder bl.a. nøgletal for sproglig praksis, fx valg af undervisningssprog i skoler og på universiteterne samt citater fra love og bekendtgørelser mv. på engelsk og på originalsproget. Den kan ses på [www.efnil.org/projects/elm](http://www.efnil.org/projects/elm). Der er planlagt en ny runde af ELM i 2016. EFNIL har en hjemmeside, [www.efnil.org](http://www.efnil.org), hvor man kan finde yderligere oplysninger.

Sprognævnet deltager via EFNIL endvidere i EU-initiativet *Cracking the Language Barrier*, et netværkssamarbejde der skal udvikle metoder til at overvinde sprogbarriererne i Europa, samt i EU-projektet *ELRC*, som har til formål at forbedre adgangen til automatisk oversættelse for offentlige institutioner i EU på basis af EU's maskinoversættelsesprogram [mt@eu](mailto:mt@eu). Projektet er en del af EU's infrastrukt-

turprogram til fremme af det digitale indre marked. Nævnet har bl.a. bidraget med foredrag på EU-arrangementer om sprogenes rolle i det digitale indre marked og forberedt en EU-workshop om maskinoversættelse for offentlige institutioner, som skal finde sted i København i foråret 2016.

Sprognævnet har sammen med en række europæiske institutioner og virksomheder arbejdet på en EU-ansøgning til et europæisk virtuelt sprogmuseum.

## Danske samarbejdspartnere

### Det Danske Akademi

I september 2010 indgik nævnet en aftale med Kulturministeriet og Det Danske Akademi således at akademiet fremover påtager sig en ny rolle i sprogdebatten så litteraturens bidrag til det danske sprog og dets vækst kan styrkes.

Det er aftalt at Det Danske Akademi vil tage følgende konkrete initiativer:

- Dansk Sprognævn og Det Danske Akademi vil afholde et årligt møde hvor de drøfter det danske sprogs udvikling og mulighederne for yderligere fælles tiltag.
- Det Danske Akademi vil afgive skriftlige responsa på Dansk Sprognævns forslag til ændringer i dansk retskrivning.
- Det Danske Akademi vil opfordre sine medlemmer til i højere grad at deltage i sprogrelaterede arrangementer som fx Kulturnatten eller Sprogets Dag.
- Det Danske Akademi vil opfordre danske forlag til at give Dansk Sprognævn og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab adgang til at søge ord i elektroniske udgaver af litterære værker.

Der har ikke været afholdt fælles arrangementer mellem de to institutioner i 2015.

### Det Danske Sprog- og Litteraturselskab (DSL)

Sprognævnet driver sprogportalen sproget.dk i samarbejde med DSL, og de to institutioner samarbejder i øvrigt om indsamling af nye ord og om indsamling og bearbejdning af store tekstmængder.

### Andre kontakter

Flere af nævnets medarbejdere er endvidere engageret i faglige selskaber og institutioner mv.:

*Philip Diderichsen* er sekretær for fagrådet for fagsprog og sprogteknologi og medlem af de nordiske sprognævns sprogteknologigruppe ASTIN (siden 1.1.2015)

*Margrethe Heidemann Andersen* er medlem af redaktionen af Nydanske Sprogstudier (NyS) og er desuden projektleder for svarbasen. Hun foretager endvidere fagfællebedømmelser, bl.a. for Nordic Journal of Linguistics.

*Pia Jarvad* er medlem af styregruppen for sproget.dk, og hun har vejledt studerende på forskellige akademiske niveauer i ordforrådssemner som afløsningsord, semantik, faste forbindelser, og sprogpolitik og den engelske indflydelse på dansk. Hun er således dansk medlem i netværket Global Anglicism Database. Hun er endvidere medlem af den videnskabelige komite og nationalt medlem af styregruppen for European Science Foundations slutkonference, NetWordS i Pisa

30.3-1.4.2015. Hun er Dansk Sprognævnets repræsentant i det nordiske projekt Termbase til støtte for nordisk mobilitet og er med i gruppen Tracing the lexicon in the making, hvis øvrige medlemmer er fra CBS. Hun har ledet revisionen af Nordisk Børneordbog på nettet og foretager ofte fagfællebedømmelser, fx for det svenske tidsskrift Språk och stil, Nordiske sprog, Uppsala universitet, John Benjamins series Impact.

*Jørgen Nørby Jensen* er sekretær for fagrådet for publikationer og redaktionssekretær for *Nyt fra Sprognævnet*. Han er projektleder for netordbogen *Nye ord i dansk* og har desuden ført tilsyn med sproget.dk.

*Eva Skafte Jensen* er nordisk sekretær, koordinator for Grammatiknetværket, medlem af det Kongelige danske Videnskabernes Selskab, bestyrelsen for Collstrops Fond, bestyrelsen for Selskab for Nordisk Filologi, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, styrelsen for Universitets-Jubilæets danske Samfund og eksternt medlem af forskergruppen Funktionel Grammatik og Pragmatik på Roskilde Universitet. Hun underviser på ph.d.-kurser og deltager jævnligt i bedømmelsesarbejde for universiteterne (ph.d.-afhandlinger, stillingsbesættelser, adjunkt-pædagogikumvejledning og -bedømmelse). Hun er beskikket som censor i censorkorpset for dansk på universiteterne og i censorkorpset for lingvistik. Hun er ph.d.-vejleder for Lene Rotne, som er indskrevet som ph.d.-stipendiat ved Institut for Engelsk, Germansk og Romansk, Københavns Universitet, og for Anna Kristiansen, som er indskrevet som ph.d.-stipendiat ved Institut for Kultur og Identitet, Roskilde Universitet. Hun foretager ofte fagfællebedømmelser (for *Ny forskning i grammatik*, MUDS-rapporterne, *Nordic Journal of Linguistics*, *Arkiv för Nordisk Filologi*, *Studier i Nordisk*, *Globe*, *Skandinaviske Sprogstudier*, *Acta Linguistica Hafniensia*, nationale og internationale sprogvidenskabelige antologier mfl.); hun er medlem af the editorial board for *Nordic Journal of Linguistics*, af panelet for foredrag til Gramino, og hun er hovedredaktør for *Ny forskning i grammatik*. Hun er medlem af forskergruppen IFG (interjektionsforskergruppen) ledet af cand.mag. Carsten Hansen, og af en international forskergruppe om sproget i de nye digitale kommunikationsformer kaldet *Social media from Nordic to global contexts: Digital data, methods, and analyses*. Sidstnævnte forskergruppe ledes af Marjut Johansson (Finland), Marianne Rathje (Danmark) og Kristy Beers Fägersten (Sverige) og støttes af NOS-H. Sammen med Marianne Rathje (SDU) og Tina Thode Hougaard (AU) leder hun et netværk for dansk forskning i sprogbrug i de nye medier.

*Anita Ågerup Jervelund* var medarbejderrepræsentant i Sprognævnets bestyrelse indtil 30.4.2015. Hun er sekretær for fagrådet for retskrivning og har siden 29.4.2009 været medlem af bestyrelsen for LEDA (Leksikografer i Danmark). Hun har ført tilsyn med sproget.dk, og hun er endvidere Sprognævnets repræsentant i Stednavneudvalget.

*Sabine Kirchmeier-Andersen* er fortsat medlem af bestyrelsen for EFNIL (siden 21.11.2006, næstformand siden 6.11.2009). Hun blev i 2011 medlem af bestyrelsen for Danske Taler. Endvidere har hun været medlem af Kulturministeriets arbejdsgruppe for ledelsesudvikling og Kulturministeriets arbejdsgruppe for



ophavsretslige problemer i kulturinstitutioner. Hun er desuden medlem af det nordiske netværk *LUNAS – Language Use in Nordic Academic Settings* og medlem af programkomiteen samt reviewer for *LUNAS*-konferencen i København i foråret 2016. Hun er også reviewer for *LREC – Linguistic Resources and Evaluation Conference*. Hun er endvidere medlem af styregrupperne for Center for Sprogteknologis FKK-projekt *Semantic Processing across Domains*, for projektet *Webtilgængelighed for læsesvage døve* som styres af Center for Døvblindhed og Høretab, Region Nordjylland, for sprogportalen sproget.dk samt medlem af Terminologigruppen i Danmark. Hun er censor i dansk og datalingvistik.

*Ole Ravnholt* er nævnets kontaktperson for tegnsprog og medlem af Danske Døves Landsforbunds tegnsprogsudvalg. Han har fortsat været censor i sprogpsykologi og audiologopædi på universiteterne og i dansk ved lærerseminarierne. Han er medlem af DaDi-netværket (Danskfagets didaktik).

*Jørgen Schack* er medlem af Undervisningsministeriets opgavekommission for dansk (læsning, retskrivning og nationale test) og censor i dansk sprog ved Københavns Universitet. Han er endvidere medlem af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab.

Hvordan staves *quickfix*?

Det skal skrives i ét ord. Ordet *quickfix* er lånt fra engelsk *quick fix*, men det opleves ikke længere så fremmed at det skrives som et citatord. *Quickfix* betegner noget som hurtigt kan løse et problem – oprindeligt i it-programmer, men bruges i dag også i overført betydning om andre emner. Fx kunne man i *Politiken* 25.10.2014 læse: „Nyere tids antiaging og er jo bare en gammel historie. I 'Lucky Luke' er der også altid en, der sælger små flasker og skal meget hurtigt ud af byen igen. Det er velkendt. Men der er ikke noget quickfix til det meget lange liv. (...)“

# Oplysning og rådgivning

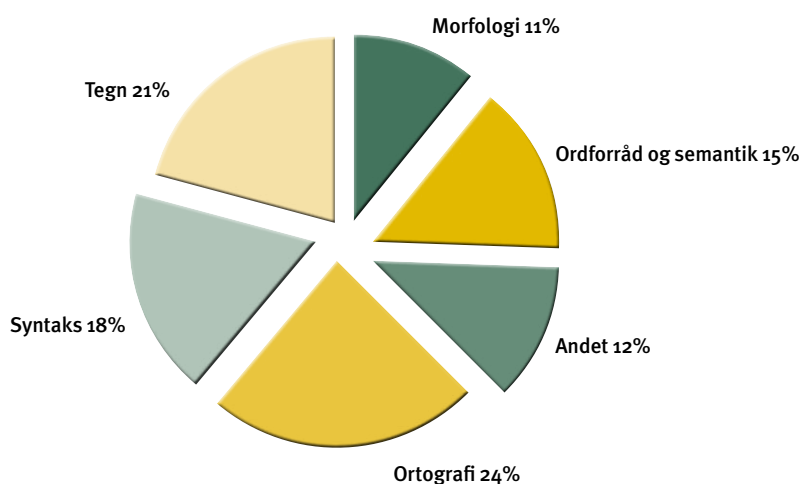
## SPØRGSMÅL OG SVAR

Antallet af henvendelser til nævnets telefontjeneste er for første gang i lang tid steget. I 2015 var der 6170 spørgsmål, en stigning på 14 %.

Svarstatistik.

	2011	2012	2013	2014	2015	Stigning
Telefoniske svar	7909	7792	6780	5435	6170	14 %
Registrerede svar i svarbasen	122	131	123	127	131	3 %
Svar publiceret på sproget.dk	95	20	37	94	45	-52 %

24 % af spørgsmålene har handlet om ortografi, 21 % om tegnsætning, 11 % om orddannelse og bøjning (morfologi), 18 % om syntaks, 15 % om ordforråd og semantik og 12 % om andre forhold, fx etymologi, fonetik og pragmatik. 18 % af spørgsmålene har drejet sig om hvor man skal sætte komma, dernæst er der typisk mange spørgsmål om fx brugen af *hans* og *sin*, *dem* og *de* i relativsætninger, om store eller små bogstaver eller et eller flere ord.



## ELEKTRONISK SVARBASE

Projektets formål er at sikre at al information er samlet ét sted for nævnets medarbejdere når der skal rådgives og oplyses om det danske sprog. Det er her man kan finde alle registrerede spørgsmål og svar, det er her man kan finde oplysninger om hvad kolleger har skrevet i klummer og fortalt i interview i tv og radio, og det er her man kan finde inspiration til formidlings- og forskningsartikler.

I 2015 er der blevet offentliggjort 45 nye spørgsmål og svar på sproget.dk. Desuden fortsætter arbejdet med at indtaste registrerede, mundtlige protokolsvar i den elektroniske svarbase.

I 2015 er der også blevet iværksat en evaluering af de regneark som Sprognævnets medarbejdere anvender i svartjenesten. I disse regneark noteres fx spørgsmå-

lets art (fx om det handler om tegnsætning, ortografi, morfologi osv.), og vi har diskuteret i hvilken grad de forskellige kategorier der anvendes, er brugbare og anvendelige. Evalueringen fortsætter i 2016.

Projektet ledes af Margrethe Heidemann Andersen, og derudover deltager Ida Elisabeth Mørch og Eva Skafte Jensen i projektet.

## HJEMMESIDER

Sprognævnets hjemmeside (www.dsn.dk) præsenterer nævnet og dets virksomhed. Den vigtigste indgang til sproglig rådgivning og opslagsværker på nettet er sproget.dk. På nævnets hjemmeside bringes nyheder om nævnets aktiviteter.

Antallet af besøgende og søgninger på nævnets webtjenester i 2015 er samlet set øget med 58 % i forhold til 2014 til i alt 67 mio. søgninger om året, svarende til i gennemsnit 193.000 søgninger dagligt. Søgningerne på dsn.dk og på Retskrivningsordbogen på dsn.dk er faldet med hhv. 8 % og 20 %, mens antallet af søgninger i Retskrivningsordbogen via ordbogen.com er steget med 71 %.

I alt har 2100 folke-, fri- og efterskoler adgang til ordbogen via ordbogen.com. Der er ikke noget salg via Gyldendal og kun et mindre salg af RO+ via Systime.

Nævnet kan konstatere at satsningen på at gøre Nye Ord i Dansk fra 1955 til i dag mere attraktiv og interaktiv har haft en god effekt. Ordbogen har haft næsten 100.000 søgninger i 2015 og en stigning på 6 % i forhold til samme periode i 2014, hvor den blev lanceret i maj måned.

	2014	2015	Stigning
<b>dsn.dk</b>			
Antal sessioner	1.661.224	1.531.227	-8 %
<b>Søgninger i Retskrivningsordbogen</b>			
dsn.dk	2.884.230	2.316.056	-20 %
ordbogen.com	33.890.000	57.933.544	71 %
<b>Nye ord i dansk</b>			
Antal søgninger		99.259	
Antal søgninger sammenlignet med samme periode i 2014	64.028	68.033	6 %
<b>sproget.dk</b>			
Antal sessioner	3.933.970	5.205.267	32 %
<b>Besøgende/søgninger i alt</b>	<b>42.438.931</b>	<b>67.103.059</b>	<b>58 %</b>

Søgning eller besøg på nævnets netjenester.

I 2015 har en projektgruppe arbejdet med at opdatere indhold, struktur og design på hjemmesiden. Forud er gået en revidering af nævnets tidligere mediestrategi, så der nu findes en samlet formidlingsstrategi. Der er desuden foretaget en kvalitativ brugerundersøgelse, hvor 18 besøgende har besvaret følgende spørgsmål: 1) Hvad bruger du dsn.dk til? 2) Hvilke problemer synes du der er med hjemmesiden? 3) Hvordan kunne du godt tænke dig at hjemmesiden bliver? 4) Hvis du i løbet af de næste 2-3 måneder støder på noget som kan forbedres, vil du så sende os et tip?

Besvarelsene udgør sammen med analyser af data fra statistikprogrammet Google Analytics og projektgruppens egne analyser grundlaget for arbejdet med at restrukturere indholdet, hvilket fortsætter i 2016.

I det forløbne år er der desuden taget indledende skridt til at der kan etableres en webshop på hjemmesiden. Webshoppen vil gøre det lettere at købe nævnets udgivelser og spare de ansatte for nogle administrative arbejdsgange.

Endelig er der blevet udarbejdet et søgbart register til alle numre af Nyt fra Sprognævnet. Registret indeholder ikke kun henvisninger til overskrifter o.l. i artiklerne, men også til fx ord hvis staveformer kommenteres i en artikel om retskrivning. Registret ligger på Sprognævnets hjemmeside, og det er således muligt for alle at finde de oplysninger i Nyt fra Sprognævnet som ellers var gemt inde i artiklerne. Nøgleord til nye numre af Nyt fra Sprognævnet indtastes fortsat løbende.

Hjemmesiden har fået en særlig side om Tegnsprogsrådet. Endvidere er der tilføjet en side om Sprognævnet og Tegnsprogsrådet på engelsk.

Hjemmesideprojektet ledes af Ida Elisabeth Mørch, og derudover deltager Anni Renner Mortensen og Philip Diderichsen.

## SPROGPORTALEN SPROGET.DK

---

Formålet med sproget.dk er at give professionel sproglig hjælp ved at give adgang til svar på sproglige spørgsmål. Desuden giver sproget.dk adgang til officielle og autoritative ordbøger og opslagsværker og tilbyder oplysning og rådgivning til den nysgerrige og interesserede sprogbruger.

I det forløbne år har sproget.dk gennemført en plakatkampagne overfor alle landets gymnasier. Til hvert gymnasium er der sendt en plakat med et af Peder Stryhns billeder, som også udkom som Go-card i 2014; det drejer sig om „r – endelsen der så tit blev glemt“.

En anden aktivitet som har til formål at udbrede kendskabet til sproget.dk, er at sproget.dk er sponsor og deltager i gruppen bag Sprogprisen.dk. Prisen blev i 2015 uddelt den 1. oktober ved et festligt arrangement i Kulturstyrelsens lokaler på H.C. Andersens Boulevard.

Redaktionen har indgået en aftale med det digitale bureau Adapt om et forløb i flere faser. I første omgang er der afholdt brugertest med 6 unge fordelt på 9. klasse, 1. g og 3. g. Brugertesten foregik i Adapts laboratorium, hvor der blev optaget video, eyetracking og musebevægelser. På baggrund af rapporten fra testen skal det besluttes hvilke tiltag på sproget.dk der vil kunne give den unge målgruppe – og alle andre – et bedre udbytte af deres besøg på siden. Fokus er især på strukturering og design af søgeresultatsiden.

På de sociale medier har sproget.dk efter en målrettet indsats, ikke mindst fra sproget.dk's studentermedhjælpere, fået godt fat i de unge. Antallet af følgere på Facebook er støt stigende og har rundet 3.500 i december 2015, fordelt på folk i alle aldersgrupper. Indholdet spænder vidt, men især opslag som linker ind på sproget.dk, er populære. Der arbejdes løbende på at forbedre indsatsen for at nå endnu længere

ud. Der lægges ca. 4 opslag på Facebook om ugen, og opslagene når ud til mellem 900 og 3.000 brugere for almindelige opslag og mellem 6.000 og 17.000 brugere for populære opslag. I 2015 har især en adventskonkurrence været populær og affødt mange kommentarer.

På Instagram har sproget.dk en profil, hvor der fokuseres på sproget i det offentlige rum, fx som det udtrykkes på skilte. Der vises og deles ikke kun skilte med sproglige fejl, men også skilte som bruger humor og kreativitet til at lokke kunder til. I dette år har sproget.dk på Instagram forøget sin følgerskare fra 400 til 1950 personer.

Siden udvikles og drives i et samarbejde mellem Dansk Sprognævn og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab (DSL). Sprognævnets redaktør er Ida Elisabeth Mørch, og DSL's redaktør er Laurids Kristian Fahl. Desuden er der tilknyttet en programmør (Jonas Nielsen) og fire studentermedhjælpere (Nathalia Bogdanov, Trine Bentsen, Katrine Jørgensen og Sune Just Christensen).

## VEJLEDNING MV.

---

Medarbejderne i Sprognævnet har holdt foredrag og har medvirket i radio og tv med oplysning om nævnets virksomhed og om sprogproblemer i almindelighed.

Nævnet har haft besøg af skoleelever, studerende fra de højere læreanstalter og grupper af sproginteresserede; alle er blevet orienteret om nævnets virksomhed.

Desuden har studerende og forskere konsulteret nævnet i forbindelse med formulering og udarbejdelse af opgaver, specialer, eksamens-, ph.d.- og forskningsprojekter og har fået vejledning af nævnets ansatte.

## NÆVNET I MEDIERNE

---

Instituttet har i løbet af 2015 færdiggjort sin formidlingsstrategi – en samlet strategi for hvordan Dansk Sprognævn formidler sit budskab via de forskellige kanaler det råder over. Sprognævnets overordnede budskab er følgende:

- Viden om det danske sprog er vigtig.
- Dansk Sprognævn er den vigtigste adgang til viden om moderne dansk sprog.
- Dansk Sprognævn er en troværdig, effektiv og professionel kilde, der fremstår som en samlet enhed.

Formidlingsstrategien omfatter punkter om hvordan budskaberne udtrykkes i Dansk Sprognævns mediedeltagelse, foredrag, kurser, på hjemmesiden, på sproget.dk, i skoletjenesten, svartjenesten, Nyt fra Sprognævnet, andre udgivelser mv. Formålet med formidlingsstrategien er endvidere at tydeliggøre og vedligeholde Sprognævnets image.

Nævnet har fortsat aktiviteterne med en sprogklumme i Jyllands-Posten og deltaget i radioprogrammet Sproglaboratoriet i DR's P1, især programmer omkring

årets ord, som endvidere koordineres mellem de danske, norske og svenske sprog-nævn. Endvidere leverer nævnet et fast bidrag til bladet Dansk, som udkommer 4 gange om året, samt sproglige indslag i radioprogrammet P4 Formiddag (DR).

Nævnet har i 2015 leveret 6 % flere indslag i medierne i forhold til 2014. Nævnet har udarbejdet og vedtaget en ny formidlingsstrategi i forbindelse med rammeaftalen 2015-2018.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Interviews radio	31	22	16	27	26	49	35	15	17
Interviews tv	3	3	5	10	8	24	11	1	6
Interviews aviser/blade	59	37	30	62	79	108	21	14	16
Kronikker	5	4	2	1	1	1	0	2	0
Læserbreve/debatindlæg	6	6	0	5	7	3	0	0	1
Klummer		6	11	12	12	12	12	8	6
I alt	104	78	64	117	133	197	79	49	53

Mediestatistik.

### Formidling af viden til uddannelsesinstitutionerne

Formålet er at udbrede kendskabet til Sprognævnets ydelser i undervisningssektoren og at styrke kompetence i retskrivning og korrekt sprogbrug hos elever og lærere. Der er afholdt en række møder med repræsentanter for folkeskolen og gymnasiet fra hhv. Undervisningsministeriet og DanskLærerforeningen for at skabe de relevante samarbejdsrelationer og opbygge en fælles forståelse af hvor Sprognævnets forsknings- og formidlingsindsats kan gavne mest. Endvidere har nævnet undersøgt vilkårene for undervisningen i skriftlig sprogfærdighed efter skolereformen og de nye fælles mål samt brugen af digitale elevplaner og undervisningsportaler med henblik på at kunne vurdere hvilke problemer der er påtrængende, og hvordan nævnets viden og undervisningsrelevante materialer bedst kan bringes i spil.

Det viser sig at mange skoler i dag bruger digitale undervisningsportaler som tilbydes af bl.a. Ordbogen.com (Educas), KMD, Alinea, Gyldendal m.fl. Fælles for disse portaler er at de i højere grad end før trækker på eksisterende webressurser og online-undervisningsmateriale som forsynes med opgaver og lign. Nævnet har indgået aftaler med Ordbogen.com og vil gerne indgå aftaler med KMD og andre som ønsker at linke dybt ind i nævnets sider og selv udvikle opgaver til det materiale de kan finde på nævnets hjemmeside (fx Sproghjælp) og på sproget.dk.

Samtalerne med Undervisningsministeriet og dansklærerne har endvidere vist at der er mangel på undervisningsmateriale der forklarer hvad retskrivningens principper og regler går ud på, og hvordan man bruger Retskrivningsordbogen både i papirudgave og online. Endvidere er der behov for undervisningsmateriale der forklarer kommareglerne og brugen af stavekontroller og for flere og bedre øvelser i stavning og kommatering.

Baseret på disse erfaringer er der som et pilotprojekt udviklet et undervisningsforløb i brugen af Retskrivningsordbogen der nøje er afpasset de målbeskrivelser



Skoleelever på besøg.

som der arbejdes efter i folkeskolen. Forløbet er klart til publicering på nævnets hjemmeside så materialet let kan integreres i undervisningsportaler og i undervisningen.

I tilknytning til materialet er der udviklet et besøgsforløb hvor folkeskole- og gymnasieklasser samt hold fra læreruddannelserne har mulighed for at besøge Sprognævnet og få et foredrag om nævnets arbejde eller rekvirere et foredrag på deres institution. Der blev afholdt 13 besøg og eksterne foredrag for uddannelsessektoren i 2015. På grund af manglende resurser og arbejdskraft har det taget længere tid end forventet at udvikle foredragsmaterialet, og der har været færre medarbejdere til at afvikle besøgsaktiviteterne.

Nævnet har endvidere indledt et samarbejde med en række museer for at trække elementer af leg med sproget og sproglig opmærksomhed ind i udstillingerne for at styrke interessen for sprog.

Sidst, men ikke mindst, er der udarbejdet elevmateriale til bogen *Korrekt stavning* som udgives i samarbejde med forlaget Dafolo samt undervisningsmateriale om brugen af Retskrivningsordbogen.

## Formidling af viden til offentlige institutioner

Formålet er at udbrede kendskabet til Sprognævnets ydelser i den offentlige forvaltning. Dette søges først og fremmest opnået via arrangementer og netværksaktiviteter. Et første skridt i den retning er ELRC-workshoppen om maskinoversættelse i foråret 2016 som retter sig mod offentlige institutioner, og hvor klart sprog også er et vigtigt element. Desuden indgår den nordiske Klarsprogskonference i 2017. Sidst men ikke mindst har nævnet etableret et godt samarbejde med Digitaliseringsstyrelsen som har ansvaret for borger.dk., og der er bl.a. indgået en aftale om at nævnet kan omforme teksterne i borger.dk til et korpus til brug for det videre arbejde. Det er planen at gennemføre to projekter i perioden 2016-2018.

De første sonderinger peger i retning af at et projekt kommer til at omfatte en kortlægning af den sproglige praksis i offentlige institutioner, mens et andet projekt vil dreje sig om en undersøgelse af samspillet mellem borgere og digitale tekster fra det offentlige. Projekterne vil blive endeligt fastlagt når der er afholdt møder med interessenterne.

Hvilket køn har *payoff*?

*Payoff* har ikke noget fastsat køn endnu, og man kan finde eksempler på både *en payoff* og *et payoff* i Infomedia, pressens samlede dataarkiv. Intetkøn, altså *et payoff*, er dog den mest udbredte form, sandsynligvis fordi *spinoff* (der bl.a. findes i *Retskrivningsordbogen*, 4. udg., 2012) ligeledes er intetkøn.



# Normering

## RETSKRIVNINGSORDBOGEN

---

I Retskrivningsordbogen offentliggøres den officielle danske retskrivning, som skal følges af skolen, af alle dele af den offentlige forvaltning, af Folketinget og myndigheder med tilknytning til Folketinget samt af domstolene.

I 2015 har redaktionsgruppen bestået af Anita Ågerup Jervelund, Jørgen Nørby Jensen og Margrethe Heidemann Andersen.

Fagrådet for retskrivning har i 2015 bestået af Sabine Kirchmeier-Andersen, Lars Heltoft, Henrik Lorentzen, Inger Schoonderbeek Hansen samt redaktionsgruppen. Henrik Lorentzen var i 2015 formand for fagrådet, og Anita Ågerup Jervelund var sekretær.

I 2013 vedtog fagrådet og bestyrelsen en strategi for løbende opdatering af Retskrivningsordbogen på nettet. Strategien beskriver hvordan der løbende kan opdateres med nye opslagsord og mindre tilføjelser, fx flere betydningsoplysninger, og hvordan principielle ændringer fortsat kan behandles i overensstemmelse med lovgivningen med inddragelse af fagråd, repræsentantskab og ministerier. Ifølge strategien skal publiceringen af nye opslagsord mv. ske én gang om året i slutningen af året, efter præsentation i repræsentantskabet på det årlige oktobermøde.

I 2015 er den digitale Retskrivningsordbog blevet opdateret i overensstemmelse med strategien, og ordbogen er således blevet forøget med 288 nye opslagsord og ca. 20 tilføjelser i eksisterende ordbogsartikler og i retskrivningsreglerne. Publiceringen fandt sted 9. december 2015 i alle digitale udgaver af Retskrivningsordbogen, dvs. på [www.dsn.dk](http://www.dsn.dk), [sproget.dk](http://sproget.dk), [RO Plus](http://RO Plus), [Ordbogen.com](http://Ordbogen.com) og [ordbog.gyldendal.dk](http://ordbog.gyldendal.dk). Samtidig med opdateringen blev listerne over tilføjelserne tilgængelige på Sprognævnets hjemmeside, hvor der også ligger en generel information om den løbende opdatering.

Forholdet mellem den trykte og den digitale ordbog er anderledes end hidtil da de ikke længere er identiske. I sommeren 2015 udkom 5. oplag af den trykte ordbog, og dette oplag er ikke opdateret med den digitale ordbogs tilføjelser fra opdateringen i 2014. Alle oplag af den trykte ordbog (4. udg., 2012) er fortsat gældende, og der vil først blive udgivet en ny udgave af Retskrivningsordbogen når der skal indføres ændringer af stavemåder eller i retskrivningsreglerne.

Retskrivningsordbogen har siden juni 2011 været tilgængelig i ordbogsportalen [Ordbogen.com](http://Ordbogen.com), som bruges af mange folkeskoler, universiteter og andre offentlige institutioner.

Brugere af Retskrivningsordbogen har også i 2015 haft mulighed for at købe adgang til webapplikationen Retskrivningsordbogen Plus (RO+) til de gængse platforme, dvs. smartphone, tabletcomputer, Mac og pc, via Forlaget Systimes webshop. RO+, der også fungerer når man ikke er på internettet, indeholder en række avancerede søge- og filtreringsfunktioner, fx fuldtekstsøgning på eksempler og

definitioner, filtrering på ordklasser og bøjningsoplysninger m.m. RO+ er udviklet i samarbejde med Progresso.

Med udgangen af 2015 er der udkommet i alt 5 oplag af den trykte ordbog svarende til ca. 45.000 eksemplarer. Samlet set er der på Sprognævnets hjemmeside og via Ordbogen.com i 2015 foretaget mere end 60 mio. søgninger i Retskrivningsordbogen. Dette er en forøgelse med 64 % i forhold til 2014.

## KOMMAREGLERNE

---

En del resurser er i løbet af året blevet brugt på diskussion af kommareglene udløst af den offentlige debat om kommaet i begyndelsen af året. Nævnets bestyrelse og repræsentantskab har drøftet fordele og ulemper ved de eksisterende regler, og nævnet har kortlagt kommateringspraksis i de institutioner som repræsentantskabet dækker. Med udgangspunkt i dette arbejder nævnet nu på at iværksætte en række undersøgelser der skal søge at afklare om og i givet fald på hvilken måde der bør foretages ændringer i det eksisterende regelsæt.

Jeg har tænkt mig at bruge ordet *pervasiv* i teknologiske sammenhænge, jf. eng. *pervasive computing*. Det handler om teknologi som er overalt i vores hverdag, fx i køleskabet. Men skal det skrives *pervasiv* eller *pervasive*?

Sådan som du siger ordet, ['perva,siv'] er det tilpasset dansk udtale og svarer til andre ord der ender på -siv som fx *aggressiv*, *defensiv* og *impulsiv*. Det skrives altså *pervasiv* (uden -e), og bøjes helt regelmæssigt (pervasivt, pervasive).

# Forskningsberetning for 2015

Ifølge sprognævnsløven har Dansk Sprognævn „til opgave at følge det danske sprogs udvikling, at give råd og oplysninger om det danske sprog og at fastlægge den danske retskrivning“ og er forpligtet til at „arbejde på videnskabeligt grundlag“. Desuden er Dansk Sprognævn omfattet af lov om forskning ved arkiver, biblioteker, museer mv. der gælder for „visse (...) institutioner under Kulturministeriet, hvor forskning er en væsentlig forudsætning for varetagelsen af institutionens hovedopgave“. Sprognævnets forskning har altså det strategiske sigte at tilvejebringe, vedligeholde og forny det videnskabelige grundlag for at løse nævnets opgaver, og nævnet er især pålagt en forpligtelse til at „indsamle nye ord, ordforbindelser og ordanvendelser, herunder forkortelser“.

Men det strategiske formål kan ikke indfris alene ved de bundne forskningsopgaver, for de retter sig først og fremmest imod at vedligeholde det etablerede grundlag. Det er naturligvis en vigtig opgave for nævnet. Men det danske sprogs udvikling kan og bør ses under mange forskellige synsvinkler der på forskellig vis bidrager til oplysnings- og normeringsvirksomheden. Både det danske sprog og det danske sprogsamfund forandrer sig. Derfor er de problemer som danske sprogbrugere søger råd og oplysning om, ikke de samme til alle tider, og de normer der skal oplyses om og tages hensyn til i udarbejdelsen af den danske retskrivning, ligger ikke fast én gang for alle, men er i stadig forandring.

Det gør det nødvendigt at udvikle og forny det videnskabelige grundlag for Sprognævnets virksomhed. Derfor indgår Sprognævnet i samarbejde med andre forskningsinstitutioner om forskning og forskeruddannelse, derfor har nævnets forskere og seniorforskere tid til personlig forskning, derfor prioriterer nævnet ph.d.-stipendier højt, og derfor støtter nævnet at medarbejderne søger om fondsstøtte til deres personlige forskningsprojekter.

## FORSKNINGSUDVALGET

---

### Medlemmer

- Professor, dr.phil. Hanne Ruus, Københavns Universitet, udpeget af Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation.
- Seniorforsker, dr.phil. Karen Skovgaard-Petersen, Det Kongelige Bibliotek, udpeget af Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation.
- Seniorforsker, cand.mag. Jørgen Schack, valgt af nævnets videnskabelige personale, og udvalgets sekretær.

### Møder

Dansk Sprognævnets forskningsudvalg har holdt to møder i 2015, hvor man bl.a. har behandlet nævnets forskningsberetning for 2014 og aktivitetsplan for 2015.

## INTERNE FORSKNINGSPROJEKTER

---

### Forskningsressurser

*Ordsamlingen* er i 2015 vokset med 1335 indtastede excerpter. Dette er en pæn stigning i forhold til 2014, men ikke på niveau med 2013, hvor der blev indtastet 2104 nye belæg. Nævnet har arbejdet på at gøre arbejdsgangene hurtigere så der kan indtastes flere belæg.

*Svarsamlingen*: Svar der anses for særlig relevante, fx fordi de ikke kan findes i gængse ordbøger og håndbøger, eller fordi de afspejler nye udviklinger i sprognormer og sprogproblemer, registreres i en database, som i 2015 er vokset med 131 svar, hvilket er en anelse flere end i 2014. 45 svar er endvidere publiceret på sproget.dk.

Svarsamlingen og svartjenesten tildeles ikke selvstændig forskningstid, men svarene, især de der registreres, repræsenterer ofte et stykke forsknings- og udredningsarbejde, og samlingen er således et vigtigt kildemateriale for forskning i sprognormernes udvikling.

*Korpusressurser*: Nævnets korpusser er fortsat vokset i 2015 takket være automatisk indsamling og indeksering, primært af tekster fra Infomedia. Korpusværktøjet Korp indeholder nu ca. 680 mio. løbende ord, og hertil kommer en lidt mindre, til dels overlappende, mængde ordklasseopmærkede tekster i nævnets andet korpusværktøj, Ordtrawleren. Nævnet har i 2015 købt licens til opmærkningsværktøjet DanGram af sprogteknologivirksomheden GrammarSoft, og nævnets store avis-korpus er blevet opmærket med ordklasser og annotationer af stavefejl til gavn for projektet Ortografisk rangering af korpustekster. Senere skal korpusset annoteres med DanGrams dependensbaserede sætningsanalyse, der vil gøre det muligt at søge efter mere komplicerede grammatiske mønstre.

Indsamlingen og processeringen af tekster fra andre kilder end Infomedia forventes at få et løft i begyndelsen af 2016, hvor nævnet efter lang tids venten vil få adgang til at bearbejde de sproglige ressourcer i Netarkivet til intern brug i regi af DeIC (Danish e-Infrastructure Cooperation).

### Nye ord i dansk 1955 til i dag

Sprognævnets nyordsordbog, *Nye ord i dansk 1955 til i dag* ([www.dsn.dk/noid](http://www.dsn.dk/noid)), er i 2015 blevet forøget med i alt 274 nye opslagsord fra perioden 1955 til i dag, fx *A-kendis* (1997), *assist* (1971), *asylshopper* (1997), *bonusforælder* (2001), *bordfodbold* (1968), *ciskønnet* (2009), *dampcigaret* (2009), *durumrulle* (2000), *e-damp* (2013), *emoji* (2009), *erfagruppe* (1959), *fanzine* (1977), *flow-tv* (1999), *fyraftensprof* (1987), *gentrifikation* (1990), *globalist* (1991), *heteronormativ* (2001), *hævnporno* (2011), *kontaktforælder* (1973), *LGBT-person* (2008), *mobilepaye* (2014), *myte-dræber* (1967), *prekariat* (2006), *radikalisator* (2005), *selfiestang* (2014), *snapchatte* (2013), *studieretningsgymnasie* (2004), *Vandkantsdanmark* (2010), *velfærdsturisme* (1999), *voksenmobning* (1986) og *østkriminalitet* (1993). Der er desuden blevet foretaget tilbagedateringer af en række eksisterende opslagsord i ordbogen.

*Nye ord i dansk 1955 til i dag* har som basis den trykte ordbog *Nye ord. Ordbog over nye ord i dansk 1955-1998* (Gyldendal, 1999) af Pia Jarvad. Ordbogen har været tilgængelig på nettet siden 2007 og opdateres løbende med nye opslagsord. I 2015 har redaktionen bestået af Jørgen Nørby Jensen og Margrethe Heidemann Andersen.

### Staveproblemer i folkeskolens ældste klasser

Projektet (ved Anita Ågerup Jervelund og Jørgen Schack) har til formål at skabe overblik over stavefærdigheden hos elever i folkeskolens ældste klasser. Datamaterialet består fortrinsvis af 755 elevers besvarelse af prøven i retskrivning ved folkeskolens afgangsprøve i 2008 samt 281 besvarelser af en diktat med særligt fokus på præsens-r og sammensatte ord (indsamlet i 2013). Derudover er der i 2014 indsamlet data som skal belyse om der er en sammenhæng mellem evnen til at identificere (ord)tryk og færdigheden i at sær- og sammenskrive ordforbindelser efter de gældende (trykbaserede) regler (testen er besvaret af 102 elever fra 7. og 9. klasse samt 61 førsteårsstuderende fra dansk og lingvistik ved Københavns Universitet). Der gøres rede for hvilke fejltyper man finder i elevernes besvarelser, og hvor hyppigt de fundne typer forekommer hos elevgrupper af forskellig dygtighed. Endvidere søger projektet at belyse hvilke faktorer ved prøveordenes struktur der betinger de forskellige typer af stavefejl. Projektets resultater sammenholdes med resultaterne af Danmarks Pædagogiske Instituts analyse af afgangsprøven fra 1978.

Der er i 2015 udarbejdet manuskript til en bog som beskriver resultaterne af projektet. Bogen udkommer i 2016.

### Sproget i de nye kommunikationsformer

Projektet har til formål at undersøge hvordan sproget bruges i de nye kommunikationsformer, især de skriftlige (Facebook, Twitter, sms m.m.). Fokus ligger på om sprogbrugen i de nye kommunikationsformer fungerer efter principper der allerede er kendt fra traditionelle måder at tale og skrive på, eller om der kan iagttages nye måder at skrive på der specifikt er knyttet til det pågældende medium/den pågældende genre.

Projektets fokus indebærer at man dels ser på sprogbrugen i de nye kommunikationsformer i sin egen ret, dels at man sammenligner med solidt funderet viden om sprogbrugen i traditionelt skriftsprog og i talesprog. Genreovervejelser (i kommunikationsteoretisk forstand) udgør en vigtig del af projektet. Genre skal her forstås bredt som de karakteristiske træk der er knyttet til enhver given sproglig udveksling: Hvem der henvender sig til hvem med hvilken hensigt, tale vs. skrift, formalitetsgrader, intimitetsgrader, (a)symmetri mellem afsender og modtager osv.

Projektet ledes af seniorforsker, dr. phil. Eva Skafte Jensen. Flere af Sprognævnets medarbejdere bidrager til dette projekt i større eller mindre grad. Til projektet er der desuden knyttet to ph.d.-stipendiater. Den ene er Lene Rotne, der har opnået et ph.d.-stipendium fra FKK. Den anden er Anna Kristiansen, der har opnået et ph.d.-stipendium der finansieres gennem midler fra Kulturministeriets forskningspulje, Roskilde Universitet og Sprognævnet.

Der arbejdes fortsat på at opnå ekstern finansiering, men der sættes samtidigt mindre projekter i gang finansieret af nævnets egne forskningsmidler, heriblandt sammenlignende undersøgelser af specifikke sprogtræk i forskellige korpusser, inkl. blogs, sms'er og tweets.

Blandt de resultater der sigtes imod, er etablering af et søgbart korpus og løbende publicering af resultater. Visse forskningsresultater er allerede offentliggjort mundtligt og skriftligt. Fra 2015 kan nævnes undersøgelser af unges retskrivning på chatsiden Arto, af holdningen til retskrivningsfejl på Facebook, af brugen af modalpartikler i sms, af udeladelser af grammatiske led i sms og andre digitale tekster, og endelig af deiksis' betydning for udformningen af sms'er. Desuden publiceres løbende observationer i Jyllands-Posten om udeladelse af slutpunktum, om brugen af kortformer som *ku* (for *kunne*) og *va* (for *hvad*) o.l.

Adskillige af nævnets medarbejdere bidrog med mundtlige indlæg ved symposiet *Sprogbrug og interaktion* i de nye medier ved Syddansk Universitet 29. april, og disse bidrag er under redigering som artikler i et temanummer af tidsskriftet *RASK – International Journal of Language and Communication*.

Et netværk for forskere i Danmark (og udland, især Sverige) er blevet etableret. Det ledes af Eva Skaft Jensen (Dansk Sprognævn), Marianne Rathje (Syddansk Universitet) og Tina Thode Hougaard (Århus Universitet). Sammen med Rathje og Hougaard er Skaft Jensen medlem af den NOS-H-støttede forskergruppe *Social media from Nordic to global contexts: Digital data, methods, and analyses*.

### Ortografisk rangering af korpustekster

Projektet *Ortografisk rangering af korpustekster* har været i gang i knap et år under ledelse af Philip Diderichsen og Jørgen Schack, og med en stor indsats fra studentermedhjælper Sune Just Christensen. Projektet skal undersøge om der kan udvikles en metode til automatisk at vurdere den sproglige kvalitet af korpustekster. Det overordnede formål er at finde en mere solid empirisk basis for at tale om „de gode og sikre sprogbruges“ skriftlige sprogbrug.

Projektets første to pilotfaser er nu afsluttet. I den første fase blev det undersøgt om forekomsten af fejl af diverse typer såsom *uværgerlig*, *meddelse*, *profittere*, *papirerne* osv. (dvs. fejl der ikke kan være korrekte former i nogen kontekster), udviser en sammenhæng dels med antallet af yderligere fejl i en tekst, dels med tekstens kvalitet mere generelt. Et pilotforsøg hvor Sprognævnets medarbejdere bedømte tekster med og uden sådanne fejlfund, tyder på at den slags fejl både forudsiger flere ortografiske fejl og lavere tekstkvalitet mere generelt (se artiklen *Jagten på den gode og sikre sprogbruger* i *Nyt fra Sprognævnet* 2015/3).

I anden fase blev der arbejdet med sprogteknologiske metoder for at finde fejl såsom *fungere* i sætningen *Vi har en ledelse, der fungerer som et kollektiv*, dvs. det vi kalder betingede fejl – stavemåder der kan være korrekte i andre kontekster. Her brugte vi værktøjet DanProof, som er en avanceret stavetkontrol der er en del af opmærkningsværktøjet DanGram, som nævnet har købt licens til, bl.a. til dette formål. DanProof tillader at man udvikler supplerende grammatikregler til at fange de undtagelser der slipper igennem DanProofs egne regler, som fx *fabulere* i sætningen

*Dejligt at læse en fabulere over sine dage som indvandrer* (hvor stavemåden *fabulere* jo er korrekt). Et pilotforsøg tyder på at fejl af denne type formentlig tenderer til at forekomme sammen med yderligere fejl i en tekst.

Disse resultater er i løbet af året blevet præsenteret i forskellige sammenhænge i Danmark og i udlandet.

Ansporet af de foreløbig positive resultater vil projektet fortsætte med at udvide antallet af fejltyper som kan fremsøges med høj træfsikkerhed, således at der til sidst måske kan identificeres en samling af pålidelige og kvantificerbare markører for „usikker sprogbrug“, der så i sidste ende vil kunne frasorteres i undersøgelser der skal indgå i den sproglige normering.

Det er fortsat et mål at metoderne i projektet på længere sigt skal videreudvikles og appliceres på andre teksttyper end avisartikler.

### Offentlige institutioners skriftlige kommunikation

Rigsrevisionen bad i foråret 2015 Sprognævnet om at vurdere politiets kvittering til borgere der anmelder en forbrydelse. Nævnet så bl.a. på sammenhængen mellem de tre dokumenter som en anmeldelseskvittering består af, og vurderede i hvor høj grad det vil være muligt for den forurettede borger at forstå indholdet i kvitteringen. Konklusionen var at dokumenterne i anmeldelseskvitteringen er uhomogene, til dels svære at forstå og præget af modstridende og overflødig information, hvor det er op til den forurettede selv at vurdere hvilke dele af informationen der er relevante.

Sprognævnet anbefalede bl.a. at det i højere grad vurderes hvilke informationer der er relevante for den aktuelle situation. Fx kunne politiet skelne mellem simpelt tyveri og grov vold i forbindelse med røveri. I simple sager kunne mængden af information begrænses væsentligt.

Nævnet arbejder på i perioden 2016-2018 at udvikle et tættere samarbejde med offentlige institutioner om forståeligheden af deres tekster. I projektet deltager Sabine Kirchmeier-Andersen og Anne Kjærgaard.

### Personlige forskningsprojekter

*Margrethe Heidemann Andersen* arbejder med stavefejl i de sociale medier, nærmere bestemt holdninger til stavefejl. I projektet undersøges det om egne og andres stavefejl rettes og kommenteres på to sociale netværkssider, nemlig arto.dk og blog.dk, og i et debatforum på nettet, nemlig eb.dk, og det diskuteres om der er forskel på hvilke holdninger der kommer til udtryk i de forskellige medier.

*Pia Jarvad* arbejder med et projekt om konkurrence mellem afløsningsord og de ord som de afløser, fx importord, og med belastede eller manipulerende ord i nyordsdannelsen.

*Eva Skafte Jensen* arbejder fortsat med *Kriterier for ordklassetilhørsforhold*. Med udgangspunkt i leksemet *sådan* formulerede hun i 2013 en hypotese om at leksemer ikke a priori tilhører en bestemt ordklasse, men i stedet tilordnes en ordklasse i

mødet med morfosyntaktiske forhold. Denne hypotese kan være frugtbar i arbejdet med nogle af de ikke så studerede 'ordklasser' som interjektioner og modalpartikler. Hypotesen er blevet fremlagt for Grammatiknetværket i 2015 og ventes publiceret i skriftlig form under titlen *Ordklassepotentiale* i 2016.

*Eva Skafte Jensen* arbejder fortsat med sprogbrug i de digitale medier; for tiden gælder det især afkortninger og forkortelser, interjektioner, tegnsætning, emojis og emotikoner. Hun er særlig optaget af hvordan de tekniske omstændigheder som fx muligheden for at kombinere med billeder, en evt. øvre grænse for antallet af anslag m.m. supplerer de almindelige kommunikative omstændigheder (afsender-modtager-forhold, hensigten med meddelelsen osv.) og sætter præg på hvordan der skrives.

*Eva Skafte Jensen* er begyndt på et nyt forskningsprojekt om kasus i pronominer. Hun undersøger hvornår og hvordan det kom i stand at pronominer i prædikativfunktion blev bøjet i oblik form (jf. *det er mig*) snarere end i nominativ, som man for eksempel gør det på svensk (*det är jag*).

*Sabine Kirchmeier-Andersen* arbejder med hhv. et dansk, et nordisk og et europæisk sprogbarometer. Hun overtog i slutningen af 2010 projektledelsen af EFNIL's sprogbarometer European Language Monitor (ELM), som er en kortlægning af sproglovgivning og modersmålenes, minoritetssprogenes, nabosprogenes og fremmedsprogenes status i skole, højere uddannelse, erhvervsliv og kultur. Der er indsamlet data til et pilotprojekt med 4 lande (ELM 1) i 2006, og der er foretaget to komplette indsamlinger: ELM 2, som dækker 20 europæiske lande i 2009/2010, og ELM 3, som dækker 27 lande i 2013. Resultaterne er publiceret på [www.efnil.org/projects/elm](http://www.efnil.org/projects/elm). I 2015 er der udviklet en bedre grænseflade til visning og analyse af data.

*Sabine Kirchmeier-Andersen* arbejder endvidere med projektet *Ændringer i danske verbers valensmønstre*. Med udgangspunkt i de ændringer i verbernes konstruktionsmønstre der er registreret i nævnets ordsamling, er det blevet undersøgt hvilke typer af ændringer der kan konstateres, hvilke kontekster de forekommer i, og hvordan de kan placeres i en sproghistorisk og sprogtypologisk sammenhæng.

*Ole Ravnholt* har arbejdet med forholdet mellem pragmatik og grammatik. Arbejdet fortsættes med en undersøgelse af bestemthed i nominalsyntagmerne og af substantivernes bestemthedsbøjning.

*Jørgen Schack* arbejder med danske nominaler. Projektet omfatter en række artikler om forskellige nominaltypers struktur og semantik samt artikler om orddannelse, herunder dannelse af varemærker o.l.



### R de nye medier 1 trusl mod skriftsprågd?

#### Nye mediers påvirkning af det konventionelle skriftsprog

Marianne Rathje har afsluttet postdocprojektet *Unge skriftsprog i de nye kommunikationsformer*.

Projektet var finansieret med 630.000 kr. fra Kulturministeriets Forskningspulje til et års frikøb af Marianne Rathje. Da Marianne Rathje midt i projektperioden blev ansat på Syddansk Universitet, blev der indgået en aftale med hhv. Syddansk Universitet og Kulturministeriet om at hun kunne frikøbes til opgaven ca. 3 måneder om året i 2 år for at færdiggøre projektet.

Formålet med forskningsprojektet er at kaste lys over hvordan skriftsproget i de traditionelle medier påvirkes af skriftsproget i de nye medier, og hvilke sprogholdninger der er knyttet til den skriftsproglige praksis begge steder:

Undersøgelsen bygger på stile og Facebook-opdateringer fra 10 unge i 8. klasse, en samling ældre stile og endvidere data fra Sprognævnets tekstsamlinger. Projektet har ført til følgende resultater:

- Der er signifikant færre verbale kortformer (fx *ku*, *sku*, *ha*) i de unges danske stile end i deres tekster på Facebook – men der er dog nogle forekomster af verbale kortformer (0,15 forekomster pr. 1000 løbende ord).
- Der er signifikant færre subjektellipser (fx „Var aldrig bange“ istf. „Jeg var aldrig bange“) i de unges danske stile end der er i deres tekster på Facebook/i sms – men der er dog nogle forekomster af subjektellipser (0,4 % af subjekterne i stilene er udeladt).
- De unge mener at stavfejl ved stumme bogstaver (fx „vad“ i stedet for „hvad“) og ved dobbeltkonsonant (fx „lope“ i stedet for „loppe“) er alvorlige at lave på Facebook og i sms fordi det signalerer at man mangler nogle kompetencer, dvs. er en dårlig staver. Til gengæld mener de unge at små bogstaver i stedet for store (fx „peter“ i stedet for „Peter“), nutids-r-fejl (fx „køre“ i stedet for „kører“), særskrivning ved sammensætninger (fx „sang fugl“ i stedet for „sangfugl“) samt slåfejl ikke er så alvorlige, fordi det vigtigste er om modtageren forstår det der skrives. Når de skriver til forældre og bedsteforældre, gør de unge sig desuden mere umage med retskrivningen i forhold til når de unge bare skriver til venner.

Projektet konkluderer at de unge i høj grad synes at kunne tilpasse deres skriftsprog til den genre og den kontekst de skriver i, og de nye medier udgør ikke den trussel som man ofte har forestillet sig. Men eftersom de unge vurderer de klassiske stavfejl, der ikke har noget med de nye medier at gøre, som mindre alvorlige, er det måske i højere grad her man skal sætte ind med undervisning.

Der er i løbet af projektet udgivet 2 artikler, og yderligere 5 artikler er under udgivelse.

## Holdninger til stavfejl og kreativ sprogbrug på sociale medier

Anna Kristiansen påbegyndte i september 2014 et 3-årigt ph.d.-projekt om (primært unges) holdninger til stavfejl og kreativ sprogbrug på sociale medier. Formålet med projektet er at finde ud af om/hvordan holdninger til ortografi og korrekthed påvirkes i takt med at skriftsproget med de sociale medier har fået en mere uformel og hverdagsagtig variant.

Ph.d.-stipendiet er et samfinansieret projekt mellem Roskilde Universitet og Dansk Sprognævn.

## Sproget som makeover.

### En undersøgelse af danske og italienske unges skriftsprog

Lene Rotne startede i september 2014 på et ph.d.-projekt om hvordan danske og italienske unge skriver i forskellige kontekster på det sociale medie Facebook, og hvordan de skriver i deres skolestile. Lene indsamlede i marts 2015 italiensk data under et ophold på Det danske Institut i Rom og er nu i gang med at indsamle data fra de sidste danske informanter. Det italienske datasæt består af facebookdata samt skolestile (3-4 fra hver elev) fra 14 italienske unge i alderen 14-17 år. Det danske datasæt kommer til at bestå af facebookdata samt skolestile (cirka 3-4 fra hver elev) fra 15 danske unge i alderen 14-17 år. Data er indsamlet fra en privatskole i Rom og en privatskole i København.

### Eksempler på italienske skolestile.

5

C \_\_\_\_\_ N \_\_\_\_\_  
Classe \_\_\_\_\_ Data 4-12-14

QUESTA BELLA BELLA  
Grazie parossiane di giovani si identifica in parossiani  
e amici che ne rappresentano la identità e  
le caratteristiche. Ma dove creata i miei  
ideali? È perché al mondo della pratica  
mi viene difficile trovare un percorso se  
quali implicazioni, è un mondo così pieno  
di cose, tante cose di persone che hanno percorso  
e che pensavano e che molto difficilmente  
mantengono la presenza alta; non a come siamo  
il paese più creato dall'Unione Europea e questo  
non cambia nel tempo. Infatti, come tutti  
i mali del nostro paese, avere la coscienza,  
periodicamente torna alla ribalta. Il problema  
è che se non siamo capaci di cambiare,  
possiamo solo vivere di non autoistituzioni  
e pensare dal tempo farlo abiti con la  
via europea, meglio con più storia ma la  
vignetta. Infatti nel campo dello sport è pieno  
di esempi di forza, coraggio ed impegno, è  
stato che hanno la i parte fuori, a pratica

BELLA SCOLA

C \_\_\_\_\_ N \_\_\_\_\_  
Classe \_\_\_\_\_ Data 22/02/2015

Trocca no  
Fino a qualche mese fa ne avevo solamente  
senza parlare, non pensavo potesse essere possibile  
provare certe emozioni. Un'emozione ad  
essere sottovalutato ormai viene stereotipato  
come per sentimento che si fa sempre le farfalle  
nello stomaco e viene inghiottito, rinvoltando  
dentro la frase "bravo". È triste dirlo, ma  
ci sono persone che si fossilizzano solo su  
questa parola, senza andare oltre.  
So che forse la paura? Paura di confrontarsi  
con qualcosa inaspettato, volte più grande di  
noi? Paura di soffrire? Paura di essere visti per  
quello che siamo? Si tende a banalizzare  
l'amore sotto questo punto di vista. È il  
sentimento più comune al mondo, e come tutte  
le cose naturali, viene data per scontata. Come  
se fosse una cosa da una cosa abbiano  
fatto per meritarselo? E soprattutto, cosa  
possiamo fare in cambio? In un certo senso,  
quando ci innamoriamo è come se ci venisse

Undersøgelsen vil kunne vise hvordan de unge skriver på Facebook og i deres skolestile. Den vil kunne vise om der vil være behov for øget undervisning i differentieret skrivestil, og om der i de danske skoler kan være behov for det samme store fokus på forholdet mellem tale og skrift som man har i de italienske skoler.

Projektet er finansieret af FKK. Projektet er et samarbejde mellem Dansk Sprognævn og Institut for Engelsk, Germansk og Romansk på Københavns Universitet med hovedvejleder på universitetet (Erling Strudsholm) og bivejleder (Eva Skafte Jensen) på nævnet.

### **ROhist – Retskrivningsordbøger gennem historien (rohist.dsn.dk)**

Projektet blev iværksat i 2014, hvor nævnet fik bevilget 300.000 kr. af Kulturministeriet til et website der kunne vise udviklingen i dansk retskrivning fra 1800-tallet til i dag. Projektet er udført i samarbejde med Monica von Martens, Göteborg Universitet, der har været primus motor for et tilsvarende svensk projekt, <http://spraakdata.gu.se/saohist/>.

På ROhist kan man fra sidens søgefelt foretage avancerede søgninger i de 5 nyeste danske retskrivningsordbøger:

- Retskrivningsordbog 1955
- Retskrivningsordbogen 1986
- Retskrivningsordbogen 1996
- Retskrivningsordbogen 2001
- Retskrivningsordbogen 2012.

De nyere retskrivningsordbøger er også tilgængelige som png- og pdf-filer. Derudover er følgende fem ældre retskrivningsordbøger tilgængelige i png- og pdf-format, men altså ikke søgbare fra sidens søgefelt:

- Dansk Retskrivningsordbog 1946
- Dansk Retskrivningsordbog 1923
- Saabys Retskrivningsordbog 1918
- Dansk Retskrivningsordbog 1892
- Dansk Haandordbog 1872.

Første projektfase er afsluttet, og der er i 2015 søgt midler til det videre arbejde. Bl.a. skal brugerne med tiden kunne søge i alle 10 retskrivningsordbøger fra sidens søgefelt. På længere sigt er planen også at gøre en søgbar faksimile af Mallings Store og gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere fra 1777 tilgængelig.

### **Nordisk børneordbog på nettet**

I 2013 blev Nordisk Miniordbog (<http://miniordbok.org/>) lanceret. Netværket for Sprognævnene i Norden, Språkrådet i Norge, Språkrådet i Sverige og Dansk Sprognævn iværksatte i 2014 et projekt til videreførelse af ordbogen. Desværre har det norske sprognævn af økonomiske grunde trukket sig ud af samarbejdet. Dansk Sprognævn har i 2015 sammen med Nordisk Sprogkoordination og Språkrådet i Sverige arbejdet på at finde midler og veje til at fortsætte projektet.

## Nordisk klarsprogsprojekt

De nordiske sprognævn har en lang tradition for arbejdet med klarsprog og indtager en ganske unik position i dette arbejde fordi de både omfatter praktikere og forskere. Klarsprogsarbejdet er en del af opfølgningen af arbejdsspørgsmål 4 i Sprogdeklarationen: Norden som sproglig foregangsregion, med fokus på myndighedernes sprog. Klarsprogsgruppen er den største arbejdsgruppe i netværket, den eneste med aktive medlemmer fra alle nordiske sprogråd og -nævn. Anne Kjærgaard og Sabine Kirchmeier-Andersen er de danske repræsentanter i klarsprogsgruppen.

Språkrådet i Norge arrangerede en velbesøgt klarsprogskonference med temaet *Sprog og magt* i Oslo i maj 2015, og nævnet har bidraget til udgivelsen af en konferencepublikation i serien *Klarspråk i Norden* på den nordiske publikationsplatform.

Klarsprogskonferencen 2017 finder sted i København med temaet *Sprog og kommunikation i digital borgerbetjening*.

## Akademisk ordliste

Under ledelse af Center for Parallelsproglighed (CIP) på Københavns Universitet deltager Anne Kjærgaard og Sabine Kirchmeier-Andersen i et nordisk forskningsnetværk (LUNAS – Language Use and Literacy in Nordic Academic Settings) som skal planlægge komparative forskningsprojekter vedrørende akademisk sprogbrug på svensk, norsk og dansk.

Netværket skal fungere som en platform for koordinering af nationale forskningsprojekter som skal etablere og forske i korpuser og akademiske ord- og fraselister på tre nordiske sprog. Dette arbejde skal udmønte sig i frit tilgængelige tekstdatabaser med søgningsmuligheder på tværs af sprogene. Disse databaser vil kunne anvendes både i undervisnings- og forskningssammenhænge i relation til akademisk sprogbrug på tværs af uddannelsessystemerne i Sverige, Norge og Danmark. Tilgængeligheden af parallelle akademiske ord- og fraselister på de nordiske sprog vil være et stærkt uddannelsesmæssigt redskab som kan være med til at styrke den nordiske sprogforståelse på alle niveauer i uddannelsessystemet.

Netværksmøderne er platformen for koordineringen af arbejdet i de nationale projekter, for løbende erfaringsudveksling og for sikring af fælles rapportering af arbejdet både internt i netværket og udadtil. I 2014 har der været afholdt netværksmøde i Göteborg hvor forskellige tilgange til akademiske ordlister blev præsenteret og diskuteret.

I projektet deltager forskere fra Norge, Sverige og Danmark med følgende deltagende institutioner: Göteborg Universitet, Universitetet i Oslo, Københavns Universitet og Dansk Sprognævn. Disse forskere repræsenterer centrale tværfaglige ekspertiser indenfor den leksikografiske, datalingvistiske, lingvistiske og sprogpedagogiske forskning på de tre sprog.

Netværket finansieres med 50 % af Nordplus Sprog og 50 % af de deltagende institutioner.

I 2015 har netværket bl.a. arbejdet med at arrangere en international conference om akademisk sprogbrug, som finder sted i København den 9.-11.5.2016.

## European Language Monitor (ELM)

De Europæiske sprognævnets netværk, EFNIL, har siden 2006 løbende fulgt op på sprogenes status i Europa for at etablere en empirisk basis for udvikling af nationale og internationale sprogpolitikker.

I 2015 blev grænsefladen til visualisering af dataene på nettet forbedret og forberedelserne truffet til indsamling af et nyt datasæt, ELM 4, i løbet af 2017. I tilknytning til projektet er der også etableret et nordisk samarbejde der har til formål at sammenligne data fra de nordiske lande.

Projektleder er Sabine Kirchmeier-Andersen. Projektet finansieres af EFNIL med 10.000 Euro. Se mere på [www.efnil.org/projects/elm](http://www.efnil.org/projects/elm).

## Forskningsårsværk i 2015

Sprognævnets forskere og seniorforskere har gennemsnitlig 30 % af deres arbejdstid til personligt valgte forskningsprojekter indenfor nævnets område, men ikke nødvendigvis jævnt fordelt, således at de i perioder forsker lidt mindre for derefter samlet at afvikle optjent forskningstid. Derudover deltager de i den forskning som instituttet er pålagt eller har påtaget sig. Forskere og seniorforskere som er frikøbt med fondsstøtte til særlige projekter, bruger normalt 90 % af projekttiden på forskning og 10 % til institutopgaver. Ph.d.-stipendiater, som er ansat for tre år, har ca. 80 % af deres arbejdstid til personlig forskning, men afvikler normalt deres institutforpligtelser tidligt i ansættelsen. Videnskabelige medarbejdere udenfor stillingsstrukturen har ikke personlig forskningstid, men kan deltage i institutforskning. Tabellen viser det samlede antal forskningsmånedsværk i 2015 fordelt på medarbejdere. Der er ikke splittet op på projekter. I opgørelsen medtages alle de opgaver som er knyttet til forskningen, dvs. også forskningsadministration, deltagelse i styregrupper, opbygning af forskningsinfrastruktur osv. Udarbejdelse af svar i svar-tjenesten og arbejdet med Retskrivningsordbogen medregnes med 50 %.

	FM pr. år
Anita Ågerup Jervelund	6,3
Anna Kristiansen	9,7
Anne Kjærgaard	0,8
Eva Skaft Jensen	7,2
Ida Elisabeth Mørch	2,0
Jørgen Nørby Jensen	7,0
Jørgen Schack	8,8
Lene Rotne	10,7
Margrethe Heidemann Andersen	7,7
Marianne Rathje	3,0
Ole Ravnholt	2,0
Philip Diderichsen	5,1
Pia Jarvad	7,1
Sabine Kirchmeier-Andersen	4,7
I alt	82,1

Forskningsmånedsværk pr. medarbejder.

Antallet af årsværk er øget fra 72,3 i 2014 til 82,1 i 2015, hvilket først og fremmest skyldes at der er kommet to ph.d.-studerende til, samt at der har været midler til frikøb af Marianne Rathje fra Syddansk Universitet.

## PUBLIKATIONER

Instituttets medarbejdere har i løbet af 2015 udgivet 6 netudgivelser, 9 bøger, rapporter eller tidsskrifter og 40 artikler, heriblandt 15 forskningsartikler. Der er endvidere blevet holdt 51 foredrag og indlæg på konferencer, heraf 21 som præsenterer nævnets forskning.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	%
Netudgivelser	2	3	5	8	5	5	8	6	-25 %
Bøger/tidsskrifter/rapporter	4	4	6	7	6	4	7	9	29 %
Artikler – forskning	11	9	11	15	16	25	17	15	-12 %
Artikler – formidling	13	30	28	23	21	41	31	25	-19 %
Foredrag – forskning	17	8	12	20	34	20	26	21	-19 %
Foredrag – formidling	12	15	25	14	19	27	25	30	20 %
<b>I alt</b>	<b>59</b>	<b>69</b>	<b>87</b>	<b>87</b>	<b>101</b>	<b>122</b>	<b>114</b>	<b>106</b>	<b>-7 %</b>

### Publikationsstatistik.

Antallet af forskningspublikationer er i 2015 faldet med to i forhold til 2014. I 2014 var 9 ud af 17 forskningsartikler fagfællebedømt. I 2015 var det 13 ud af 15.

2011	2012	2013	2014	2015
5 af 15	6 af 16	10 af 25	9 af 17	13 af 15

Udviklingen i andelen af fagfællebedømte publikationer af nævnets forskningspublikationer 2011-2015.

### Netudgivelser

- <http://www.dsn.dk/noid> (opdateret flere gange i 2015)
- <http://www.dsn.dk/ro> (opdateret december 2015)
- <http://www.efnil.org/projects/elm> (ny grænseflade)
- <http://rohist.dsn.dk/>
- <http://roplus.dk/>
- [www.sproget.dk](http://www.sproget.dk)

### Bøger/rapporter/tidsskrifter

Andersen, Margrethe Heidemann, Christensen, Tanya Karoli, Heegård, Jan, Jensen, Torben Juel, Jensen, Thomas Wiben, Mortensen, Janus & Rathje, Marianne (red.). (2015). *NyS 48. Nydanske sprogstudier*.

Andersen, Margrethe Heidemann, Christensen, Tanya Karoli, Heegård, Jan, Jensen, Torben Juel, Jensen, Thomas Wiben, Mortensen, Janus & Rathje, Marianne (red.). (2015). *NyS 49. Nydanske sprogstudier*.

- Bentsen, Stine Evald, Durst-Andersen, Per, Jensen, Eva Skafté, Mortensen, Sune Sønderberg & Nielsen, Peter Juul (red.). (2015). *Ny forskning i grammatik 22*. Breivik, Torbjørg, Skafté Jensen, Eva, Gustafsson, Anna Maria, Sigtryggsson, Jóhannes B. & Domeij, Richard (red.). (2015). *Sprog i Norden 2014*. Publiceret på <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/issue/view/2228>
- Breivik, Torbjørg, Skafté Jensen, Eva, Gustafsson, Anna Maria, Sigtryggsson, Jóhannes B. & Domeij, Richard (red.). (2015). *Sprog i Norden 2015*. Publiceret på <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/issue/view/3333>
- Duncker, Dorthe, Jensen, Eva Skafté & Ravnholt, Ole (red.) (2015). *Rette ord. Festskrift til Sabine Kirchmeier-Andersen i anledning af 60-årsdagen*. Frederiksberg: Dansk Sprognævn (Dansk Sprognævns skrifter 46).
- Jensen, Jørgen Nørby & Kirchmeier-Andersen, Sabine (red.) (2015). *Nyt fra Sprognævnet 1-4*.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015). *Årsberetning 2014*.
- Rathje, Marianne (red.). (2015). *Nye medier. Sprogbrug, data og metode. NoSSINK-symposium, København 11.-12. april 2013*. Frederiksberg: Dansk Sprognævn (Sprognævnets konferencereserie 4).

## Artikler

### Forskning

- Andersen, Margrethe Heidemann (2015). Særskrivningsfejl i de nye medier og i skolen. I: Duncker, Dorthe, Jensen, Eva Skafté & Ravnholt, Ole (red.). *Rette ord. Festskrift til Sabine Kirchmeier-Andersen i anledning af 60-årsdagen*. (s. 21-30). Frederiksberg: Dansk Sprognævn.
- Diderichsen, Philip, Hartling, Anna Sofie, Kjærgaard, Anne & Kristiansen, Anna (2015). I ulige linje fra *Linje* til *linje*. Og andre nedslag i Retskrivningsordbøger gennem historien. I: Duncker, Dorthe, Jensen, Eva Skafté & Ravnholt, Ole (red.). *Rette ord. Festskrift til Sabine Kirchmeier-Andersen i anledning af 60-årsdagen*. (s. 97-107). Frederiksberg: Dansk Sprognævn.
- Diderichsen, Philip, Christensen, Sune Just & Schack, Jørgen (2015, 10. december). Ranking corpus texts by spelling error rate. Poster på *Workshop on Corpus-Based Research in the Humanities*. Polen, Warszawa.
- Diderichsen, Philip & Schack, Jørgen (2015). Jagten på den gode og sikre sprogbruger. *Nyt fra Sprognævnet*, (3), s. 1-8.
- Jensen, Eva Skafté (2015). Subjektellipse eller informationsstrukturel organisering i sms. I: Schoonderbeek, Inger & Hougaard, Tina Thode (red.). *Møde om Udforskningen af Dansk Sprog 15*, (s. 171-188).
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015). Analyse af anmeldelseskvittering fra Syd- og Sønderjyllands Politi. *Dansk Sprognævns hjemmeside*. Publiceret på <http://dsn.dk/nyt/nyheder/2015/dsn-analyse-af-anmeldelseskvittering>
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015). Hvordan kan man undersøge sproget i de nye medier? I: Rathje, Marianne (red.). *Nye medier. Sprogbrug, data og metode. NoSSINK-symposium, København 11.-12. april*. (s. 11-23). Frederiksberg: Dansk Sprognævn (Sprognævnets konferencereserie 4).



- Kjærgaard, Anne (2015). The Danish plain language ideology – from a macro and micro level perspective. I: Davies, Winifred V. & Ziegler, Evelyn (red.), *Language Planning and Microlinguistics: From policy to interaction and vice versa*. (s. 150-162). Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Kjærgaard, Anne (2015). Påvirker omskrivninger af tekster fra det offentlige borgernes forståelse – og hvordan? *Sakprosa – et tidsskrift for nordisk sakprosaundersøgelse* (Vol. 7, nr. 2) Artikel 2. Publiceret på <https://www.journals.uio.no/index.php/sakprosa>
- Kjærgaard, Anne (2015). Forandring, læring og „sprogpolitikresistens“ i Danmarks Domstole. I: Kjær, Anne Lise, Adrian, Lin, Cederstrøm, Cecilie Brito, Engberg, Jan, Gabrielsen, Jonas, Rosenmeier, Morten & Schaumburg-Müller, Sten (red.), *Retten i sproget. Samspillet mellem ret og sprog i juridisk praksis*. (s. 45-59). Kbh.: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Kjærgaard, Anne (2015). Forståelige og imødekommende tekster til borgere og kunder – er der forskningsmæssigt belæg for bestræbelsen? I: Duncker, Dorte, Jensen, Eva Skaftø & Ravnholt, Ole: *Rette ord. Festskrift til Sabine Kirchmeier-Andersen i anledning af 60-årsdagen*. (s. 205-217). Frederiksberg: Dansk Sprogævn.



- Kjærgaard, Anne (2015). På borgernes præmisser? Revision af borgerrettede tekster hos Skat. *Skandinaviske Sprogstudier* (Vol. 6, nr. 2). Publiceret på <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sss/article/view/22984>
- Ravnholt, Ole (2015). Slip kommaerne fri, det er forår. I: Schoonderbeek, Inger & Hougaard, Tina Thode (red.). *Møde om Udforskningen af Dansk Sprog 15*, (s. 321-342).
- Rathje, Marianne (2015). „Ska det vær nu?“ Verbale kortformer i regulerede og ikke-regulerede genrer. *Danske Studier 2015*, s. 34-55.
- Schack, Jørgen & Becker-Christensen, Christian (2015). Ord og ordforbindelser, som „hører nøje sammen med en efterfølgende ledsætning“. Om startkommaets placering i henhold til Retskrivningsordbogens § 50.1 og 50.3. I: Duncker, Dorthe, Jensen, Eva Skafte & Ravnholt, Ole (red.). *Rette ord. Festskrift til Sabine Kirchmeier-Andersen i anledning af 60-årsdagen*. (s. 49-72). Frederiksberg: Dansk Sprognævn.

### Formidling

- Andersen, Margrethe Heidemann (2015). Fra *Du er fyret!* til *Du er sindet!* *Nyt fra Sprognævnet*, (2), s. 1-5.
- Andersen, Margrethe Heidemann (2015). Digital mobning. *Nyt fra Sprognævnet*, (4), s. 7-9.
- Andersen, Margrethe Heidemann, Jarvad, Pia & Jensen, Jørgen Nørby (2015). Dadbod, pantholder og sengepraktik. Dansk Sprognævns nyordliste 2015. Publiceret 7. december 2015 på <http://dsn.dk/noid/dadbod-pantholder-og-sengepraktik-dansk-sproгнаevns-nyordliste-2015>.
- Diderichsen, Philip (2015). Stavekontrol. *Nyt fra Sprognævnet*, (1), s. 5-8.
- Diderichsen, Philip & Kirkedal, Andreas Søeborg (2015). Talesyntese og talegenkendelse. *Nyt fra Sprognævnet*, (2), s. 6-11.
- Diderichsen, Philip (2015). Maskinoversættelse. *Nyt fra Sprognævnet*, (3), s. 8-15.
- Jarvad, Pia (2015). Orddelen *-hed*. *Nyt fra Sprognævnet*, (2), s. 14-15.
- Jensen, Jørgen Nørby (2015). Er du blevet dibset for nylig? *Nyt fra Sprognævnet*, (1), s. 9-11.
- Jensen, Jørgen Nørby (2015, 3. januar). Jeg mobilepayer dig lige! *Jyllands-Posten*.
- Jensen, Jørgen Nørby (2015, 6. juni). Nævn eller politi. *Jyllands-Posten*.
- Jensen, Jørgen Nørby (2015, 26. september). Grexit og brexit. *Jyllands-Posten*.
- Jensen, Jørgen Nørby (2015, 5. december). Officielle og uofficielle ord. *Jyllands-Posten*.
- Jensen, Eva Skafte (2015, 27. juni). Med og uden slutpunktum. *Jyllands-Posten*.
- Jensen, Eva Skafte (2015, 19. december). En eller et slot. *Jyllands-Posten*.
- Jensen, Eva Skafte (2015, 5. september). Jeg kan godt lide hund. *Jyllands-Posten*.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015). *Lapidarium* eller *lapidarie*? *Nyt fra Sprognævnet*, (1), s. 14-15.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 5. februar). Sprognævnet godkender ikke fejl. *Jyllands-Posten*.

- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 1. april). Sprognævnet overvejer nyt decimal-komma. (Aprilsnar). *Politiken*.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015). EFNIL and NLP joint position paper on languages in the Multilingual Digital Single Market.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 30. juli). Rutte med sandheden. *Jyllands-Posten*.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 7. november). Pral og blær. *Jyllands-Posten*.
- Kjærgaard, Anne & Kirchmeier, Sabine (2015). Det nordiske sprogsamarbejde 2013. I: *Sprog i Norden 2013*. (s. 159-172.). Publiceret på <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/index>
- Mørch, Ida Elisabeth (2015). Åben skole. *Nyt fra Sprognævnet*, (4), s. 14.
- Mørch, Ida Elisabeth (2015) Gider ikke (at) være voksen. *Nyt fra Sprognævnet*, (4), s. 14-15.
- Ravnholt, Ole (2015). Sætninger som der ikke er noget galt med. *Nyt fra Sprognævnet*, (1), s. 12-14.

## Foredrag og konferenceindlæg

### Forskning

- Andersen, Margrethe Heidemann (2015, 29. april). „synes ikke at en ung pige skal hoppe på en fuld voksen mand, bare fordi det lige er den første og bedste :-)“. Sproget på arto.dk og blog.dk. *Sprogbrug og interaktion i de nye medier*, Odense: Syddansk Universitet.
- Diderichsen, Philip, Christensen, Sune Just & Schack, Jørgen (2015, 10. december). Ranking corpus texts by spelling error rate. *Corpus-Based Research in the Humanities*. Polen, Warszawa.
- Jensen, Eva Skafté (2015, 22.-24. oktober). Ordklassepotentiale, 23. oktober, 23. *Grammatiknetværksmøde*, Slagelse.
- Jensen, Eva Skafté (2015, 26.-31. juli 2015). First, second and third person modal particles in Danish text messages. 14<sup>th</sup> International Pragmatics Conference (IPrA 2015), Antwerpen.
- Jensen, Eva Skafté (2015, 27. juli), Panel om Anchoring utterances in context. 14<sup>th</sup> International Pragmatics Conference (IPrA 2015), Antwerpen.
- Jensen, Eva Skafté (2015, 13. maj). Jagten på fokus – grammatik og pragmatik. Informationsstrukturseminar. RUC.
- Jensen, Eva Skafté (2015, 29. april). Se mor kun med venstre hånd. Om forvaltningen af deiksis i sms. *Sprogbrug og interaktion i de nye medier*, Syddansk Universitet i Odense.
- Jervelund, Anita Ågerup, Andersen, Margrethe Heidemann & Jensen, Jørgen Nørby (2015, 22. maj). Fordele og ulemper ved løbende opdatering af den digitale Retskrivningsordbog. 13. *Konference om Leksikografi i Norden*. København, Københavns Universitet.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 5. februar). Hvad betyder en national term-bank for dansk fagsprog? *Værdien af en national term- og vidensbank*

*Afsluttende konference for DanTermBank-projektets første fase.* Frederiksberg, Copenhagen Business School.

- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 25. april). The situation of national languages in the Multilingual Digital Single Market.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 12. november). Sprogteknologi i Danmark og i EU. *Sprogteknologisk Seminar*. København, Selskab for Nordisk Filologi.
- Kristiansen, Anna (2015, 17. marts). Attitudes to spelling mistakes on social media. *International sommerskole i sociolingvistisk*. København, Københavns Universitet.
- Kristiansen, Anna (2015, 27. juli). „It depends on what kind of error“. Adolescents' attitudes to misspellings in social media. *14<sup>th</sup> International Pragmatics Conference*. Belgien, Antwerpen.
- Kristiansen, Anna & Rathje, Marianne (2015, 7. september). „It depends on what kind of error“. Adolescents' attitudes to misspellings in social media. *6th International „Language in the media“ Conference*. Hamborg, University of Hamburg.
- Rotne, Lene (2015, 21. maj). La lingua degli adolescenti italiani e danesi. Nella scuola e online. *Grammatikseminar*. København, Københavns Universitet
- Rotne, Lene (2015, 7. oktober). Få fingeren ud! En undersøgelse af danske og italienske unges skriftsprog på Facebook og i skolen. København, Københavns Universitet.
- Rotne, Lene (2015, 24. oktober). Få fingeren ud! En undersøgelse af danske og italienske unges skriftsprog på Facebook og i skolen. 23. *Grammatiknetværksmøde*. Slagelse.
- Rotne, Lene (2015, 29. oktober). Unges sprogbrug. *Introduktion til brug af elektroniske korpora*. København, Københavns Universitet.
- Schack, Jørgen & Diderichsen, Philip (2015, 22. april). Ortografisk rangering: teknikker og metoder. *Workshop med Helge Dyvig*. Frederiksberg, Dansk Sprognævn.
- Schack, Jørgen & Diderichsen, Philip (2015, 23. april). Jagten på den gode og sikre sprogbruger. *Norm og empiri. 60 år med Dansk Sprognævn*. København, Kulturstyrelsen.
- Schack, Jørgen (2015, 23. oktober). Appositionsforbindelser. 23. *Grammatiknetværksmøde*, Slagelse.

### **Formidling – Foredrag**

- Diderichsen, Philip (2015, 12. november). Ortografisk rangering: At ordne tekster efter antallet af stavefejl. *Sprogteknologisk seminar*. København, Københavns Universitet.
- Jarvad, Pia (2015, 23. april). Normering i svartjenesten. *Norm og empiri. 60 år med Dansk Sprognævn*. København, Kulturstyrelsen.
- Jensen, Eva Skafte (2015, 18. maj). Filologikursus. *Ph.d.-kurset. Sprogvidenskabelige forskningstraditioner*. København, Københavns Universitet.

- Jensen, Eva Skafte (2015, 1. oktober). Sproget i de nye medier. *Sprogdagen 15*. København, Kulturstyrelsen.
- Jensen, Eva Skafte (2015, 24. november). Morfologikursus. *Ph.d.-kurset. Introduktion til sprogvidenskab*. København, Københavns Universitet.
- Jervelund, Anita Ågerup (2015, 2. oktober). Løbende opdatering af Retskrivningsordbogen. *Dansk Sprognævns repræsentantskabsmøde* Frederiksberg, Dansk Sprognævn.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 18. marts). Sprogets udvikling. *Tjek Sproget*. København.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 19. marts). Sprogets udvikling. *Danske Sprogseminarer*. Aarhus.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 24. april). Sprogets udvikling. *Tjek Sproget*. Aarhus.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 25. april). Sprogets udvikling. *Danske Sprogseminarer*. København.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 23. september). Sprogets udvikling. *Tjek Sproget*. Aarhus.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 30. september). Sprogets udvikling. *Tjek Sproget*. København.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 26. oktober). Om Dansk Sprognævns arbejde. *Zahles Seminarium*. Frederiksberg, Dansk Sprognævn.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 19. november). Sprogets udvikling. Farum, Ældrecentret Gedevassevang.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 7. december). Sprogpolitik i Danmark. *Svensk sprogpolitik fylder 10 år!* Stockholm, Språkrådet.
- Kirchmeier-Andersen, Sabine (2015, 8. december). Nyt fra Dansk Sprognævn. *Jubilæumsseminar*. København, Danske Sprogseminarer.
- Kristiansen, Anna (2015, 17. februar). Holdninger til ikke officielt normeret sprogbrug på sociale medier. Herlev, Herlev Gymnasium.
- Kristiansen, Anna (2015, 29. april). Holdninger til ikke officielt normeret sprogbrug på sociale medier. *Sprogbrug og interaktion i de nye medier*, Odense. Syddansk Universitet.
- Kristiansen, Anna (2015, 10. marts). Kommakursus. *RUC-studerende*. Roskilde, Roskilde Universitet.
- Kristiansen, Anna (2015, 26. marts). Sproget på sociale medier. Sorø, Sorø Akademi.
- Kristiansen, Anna (2015, 28. september). Kommakursus. *RUC-studerende*. Roskilde, Roskilde Universitet.
- Mørch, Ida Elisabeth (2015, 8. december). Kommakursus. København, Højskolenes Hus.
- Ravnholt, Ole (2015, 23. april). Sådan en bette stavfejl i ny og næ, det kan vel ikke betyde så meget? *Norm og empiri. 60 år med Dansk Sprognævn*. København, Kulturstyrelsen.

- Rotne, Lene (2015, 30. januar). Sproget som makeover. En undersøgelse af danske og italienske unges skriftsprog. *Forskningsdag*. København, Københavns Universitet.
- Rotne, Lene (2015, 24. marts). Lezione di lingua e cultura danese (o una piccola guida per sopravvivere in Danimarca). *Oplæg om danske og italienske kultur- og sprogforskelle*. Rom, Istituto Pio IX.
- Rotne, Lene (2015, 25. marts). Sproget som makeover. En undersøgelse af danske og italienske unges skriftsprog. *Oplæg om ph.d.-projektet og dataindsamlingen*. Rom, Det danske Institut.
- Rotne, Lene (2015, 2. september). Fra ledig til lektor til Ph.d. *Oplæg til introduktion til kandidatstudiet*. København, Københavns Universitet.
- Rotne, Lene (2015, 2. oktober). (Om)vejen til forskning. *Oplæg om karrierevej og vejen til Ph.d.* København, Italiensk kandidatforening.
- Rotne, Lene (2015, 5. november). Unges sprogbrug – specialeskrivning og indsamling af data. *Introduktion til brug af elektroniske korpora*. København, Københavns Universitet.
- Rotne, Lene (2015, 12. november). Unges sprogbrug – kontakter, kontrakter og indsamling af empiri. *Introduktion til brug af elektroniske korpora*. København, Københavns Universitet.

Hvordan skriver man *golfbag* i bestemt form?

Det gør man med dobbelt-g: *golfbaggen*, jf. *airbag*, *doggybag*, *gigbag* i *Retskrivningsordbogen*.

# Aktivitetsplan for 2016

Nævnet er kommet godt i gang med den nye rammeaftale, som løber fra 2015 til 2018, men de besparelser der er pålagt de offentlige institutioner og dermed også nævnet i de kommende år, samt de yderligere besparelser som nævnet er blevet pålagt efter flytningen til Rosenørns Allé, vil gradvist komme til at begrænse nævnets muligheder for at opfylde alle mål i det ønskede omfang. Det kan således ikke forventes at det med de nye økonomiske betingelser vil være muligt for nævnet at leve op til den indgåede rammeaftale. Det er derfor blevet aftalt med Kulturministeriet at målene i den nuværende rammeaftale skal justeres senest 1. april 2016.

**Forskning:** Der satses i 2016 mere intensivt på formidling af forskningsresultater via nævnets hjemmeside. Det nuværende kvalitetsniveau fastholdes for at nævnet fortsat kan være en attraktiv samarbejdspartner for de forskningsmiljøer der beskæftiger sig med dansk og sprogvidenskab.

Der skal i det kommende år udføres nogle forsøg med analyser af sproget i de sociale medier i samarbejde med DeIC – Danish e-Infrastructure Cooperation og det danske Netarkiv. Fokus på sprogbrugen i de sociale medier er nødvendig da mere og mere kommunikation foregår ad disse kanaler.

Nævnet vil i 2016 søge midler til at fortsætte det planlagte undersøgelsesprojekt der analyserer den skriftlige sprogfærdighed fra folkeskole til universitetsniveau, og samarbejde med læreruddannere og uddannelsesforskere om analysen af resultaterne og deres fortolkning med henblik på at kvalificere udviklingen af nye undervisningsmidler og forløb samt udviklingen af nævnets egen rådgivning og normering. Sonderingerne i 2015 har vist at fokus udover på retskrivningen også bør være på syntaks og teksternes informationsstruktur, hvilket formentlig vil medføre en udvidelse af projektet til også at omfatte dette, og mindre fokus på stavefejl.

Endvidere vil der være behov for at bruge resurser på undersøgelser af danskeres kommateringspraksis, en aktivitet der ikke umiddelbart er omfattet af rammeaftalen, men som der er stærk interesse for i offentligheden. Dette kan komme til at trække resurser fra andre opgaver.

Det er derfor muligt at nogle af forskningsopgaverne ikke som planlagt vil kunne afsluttes i 2016, samt at produktionen af videnskabelige artikler vil blive mindre.

På basis af erfaringer fra de undersøgelser der hidtil er foretaget af tekster fra det offentlige, overvejer nævnet at prioritere et forskningsprojekt der søger at afdække hvordan brugerne i praksis håndterer tekster fra det offentlige. Læser de dem overhovedet, og i givet fald hvordan? Dvs. fokus flyttes fra selve teksten og mulige problematiske træk ved teksten til de problemer som tekstmodtagere oplever. I den sproglige rådgivning har der været en tendens til at udråbe bestemte tekstlige og sproglige træk som mere eller mindre problematiske. Der skal i projektet undersøges en alternativ metode, nemlig at forsøge at danne sig overblik over hvilke typer

problemer læsere af tekster fra det offentlige oplever ved læsningen. Projektet skal dog først afstemmes med interessenterne.

**Rådgivning og oplysning:** Nævnet satser på at fastholde en høj kvalitet i sine rådgivningstilbud, på at fortsætte med at formidle sin viden via mange forskellige kanaler og på at øge antallet af brugere indenfor særlige målgrupper.

Nævnet vil desuden arbejde med formidlingsformen, fx mere visuel formidling via videosekvenser, for at nå ud til yngre målgrupper og mennesker med læsevanskeligheder. Her er der mulighed for at opnå synergi med afdelingen for dansk tegnsprog, som har etableret et videostudie.

Endvidere vil flere af nævnets tilbud blive gjort tilgængelige via nævnets webshop.

Der skal også i 2016 afholdes seminarer med repræsentanter for uddannelsessektoren og offentlige institutioner for at få input til forskningsprojekterne og for at få afstemt behovet for bedre formidling af nævnets viden. Bl.a. vil der fortsat blive satset på at udvikle undervisnings- og informationsmateriale som er målrettet de enkelte grupper.

De økonomiske begrænsninger vil dog formentlig medføre at distributionen af materiale og øvrig publicering, bortset fra Nyt fra Sprognævnet, Nys og Ny forskning i grammatik, først og fremmest vil komme til at ske på nettet, og at der skal overvejes alternative metoder til markedsføring.

**Normering:** Nævnet vil fortsat sørge for en stabil drift af Retskrivningsordbogen på nettet og på andre platforme for at håndtere det stigende antal brugere. Der arbejdes på at supplere de løbende indtægter fra RO med salg af ordlister, bl.a. ved at udbyde ordlisterne i nævnets webshop. De økonomiske begrænsninger vil dog medføre at informationen om retskrivningen, herunder øvelser og tests på nævnets hjemmeside ikke vil blive udviklet medmindre der opnås yderligere finansiering.

Der arbejdes fortsat med at udvikle sprogbrugsprincippet empiriske basis med udgangspunkt i nævnets tekstsamlinger hvor tekster kategoriseres efter hvor fejlfrie de er. Dette arbejde sker i tæt tilknytning til projektet om stavekontrollers og dikteringsværktøjer sproghåndtering da det har vist sig at projekterne til dels trækker på de samme resurser, nemlig et stavefejlsopmærket korpus, en såkaldt guldstandard. Guldstandard vil bl.a. kunne bruges til automatisk at afgøre hvor gode forskellige stavekontroller er til at håndtere dansk input.

**Tegnsprog:** Sekretariatet for Dansk Tegnsprogråd skal i 2016 fortsætte med at udvikle principper for at følge tegnsprogets udvikling og give råd og vejledning om dansk tegnsprog. Hjemmesiden for tegnsprogrådet og en database for spørgsmål og svar om dansk tegnsprog skal videreudvikles.

Nævnet vil fortsat undersøge muligheder for synergi mellem afdelingen for dansk tegnsprog og de medarbejdere der beskæftiger sig med dansk. Som nævnt drejer det sig først og fremmest om samarbejde om videoproduktion og registreringsdatabaser samt om hvordan man driver en sproglig rådgivningsfunktion.

# Årets økonomiske resultat

Nævnet går ud af 2015 med et lille overskud på 40.244 kr.  
Overskuddet overføres til 2016.

Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal.

1000 kr., løbende priser	2013	2014	2015
<b>Resultatopgørelse</b>			
Ordinære driftsindtægter	-14.845,3	-13.893,1	-14.021,1
– Heraf indtægtsført bevilling	-9.900,0	-12.400,0	-11.900,0
– Heraf eksterne indtægter	-4.945,3	-1.493,1	-2.121,1
Ordinære driftsomkostninger	14.020,2	14.020,4	13.403,0
– Heraf løn	7.742,1	7.992,5	7.815,5
– Heraf afskrivninger	365,3	912,7	700,7
– Heraf øvrige omkostninger	4.242,7	3.673,1	3.386,4
Resultat af ordinær drift	-825,1	127,3	-618,1
Resultat før finansielle poster	-825,1	127,3	-618,1
Årets resultat	-683,4	609,2	-40,2
<b>Balance</b>			
Anlægsaktiver	9.815,6	11.097,9	12.063,3
Omsætningsaktiver	4.577,1	5.795,2	4.576,5
Egenkapital	852,7	243,5	283,7
Langfristet gæld	6.798,3	10.224,2	11.705,6
Kortfristet gæld	5.877,6	5.143,7	3.855,6
Lånerammen	12.600,0	12.600,0	12.600,0
Træk på lånerammen	9.657,3	10.939,9	11.905,3
<b>Finansielle nøgletal</b>			
Udnyttelsesgrad af lånerammen	76,6%	86,8%	94,5%
Negativ udsvingsrate	439,7%	54,1%	79,6%
Overskudsgrad	4,6%	-4,4%	0,3%
Bevillingsandel	66,7%	89,3%	84,9%
<b>KPI – karakter for udgiftsopfølgning</b>			
<b>Personaleoplysninger</b>			
Antal årsværk	16,0	15,4	14,9
Årsværkspris	516,1	532,8	524,5
Lønomsætningsandel	52,2%	57,5%	55,7%
Lønsumsloft	5.900,0	5.900,0	7.000,0
Lønforbrug	6.731,3	7.399,4	7.377,8

Dansk Sprognævn var i 2015 vært for det nordiske sprogmoder om Sprogforståelse og kommunikationsstrategier i Norden. Nævnet modtog et tilskud til afholdelse af konferencen fra Nordisk Ministerråd på 250.000 kr. Beløbet indgår i dette års regnskabstal.



Svaret om *kæde-fætter-kusine-ægteskab* er afgivet af Anita Ågerup Jervelund 25. februar 2015  
Svaret om *pervasiv* er afgivet af Anita Ågerup Jervelund 27. februar 2015  
Svaret om *tab (for opvasketab)* er afgivet af Margrethe Heidemann Andersen 19. januar 2015  
Svaret om *payoff* er afgivet af Margrethe Heidemann Andersen 19. februar 2015  
Svaret om *ae-ae* eller *a-a* er afgivet af Margrethe Heidemann Andersen 3. juni 2015  
Svaret om *formuleret creme* er afgivet af Jørgen Nørby Jensen 13. maj 2015  
Svaret om *skattekonto* er afgivet af Ida Elisabeth Mørch 30 juni 2015  
Svaret om *tage skridt til* er afgivet af Lene Rotne og Ida Elisabeth Mørch 30. juli 2015  
Svaret om *jagede eller jog* er afgivet af Anne Kjærgaard 14. januar 2015  
Svaret om *quickfix* er afgivet af Jørgen Schack 12. maj 2015  
Svaret om *golfbag* er afgivet af Eva Skafte Jensen 16. juni 2015

Dansk Sprognævn, Årsberetning 2015  
© 2016 Dansk Sprognævn, Frederiksberg

Layout: Anna Falcon, annafalcon.dk  
Print: Frederiksberg Bogtryk A/S

ISBN 978-87-89410-68-5

## Dansk Sprognævn

Worsaaesvej 19, 4. sal · 1972 Frederiksberg C

Telefon: +45 33 74 74 00

Spørgetelefon.: +45 33 74 74 74

mandag-torsdag 10-12 og 13-15

[www.dsn.dk](http://www.dsn.dk)

Er der noget der hedder *formuleret creme*?

Ikke i almensproget, men sprogbrugen er vistnok ikke helt ualmindelig i beskrivelsen af lægemidler, parfume og lign., jf. opslagsordet *formulering* i *Den Danske Netordbog*: 'fysisk form, som et lægemiddel forekommer i, hvilket afgør, hvordan det skal indtages, og hvor effektivt det er'.

Når man skal fortælle børn, at de ikke må slå, men skal *ae*, siger man ofte "ae-ae" til børnene. Hvordan staves det egentlig? Er det *ae-ae* eller snarere *a-a*, som må være imperativ af verbet *ae*?

Begge dele må kunne bruges. Skrivemåden *ae-ae* er måske nemmere at afkode for læseren end *a-a*.

Er der et fast udtryk der hedder *tage skridt til at gøre noget*? Eller er det en anglicisme på baggrund af *take steps to*?

Det er nok en anglicisme. Det optræder dog ikke i Sprognævnets ordsamling, ikke i *Den Danske Ordbog* og heller ikke i avisdatabaseen Infomedia, så det er svært at vurdere i hvilke sammenhænge udtrykket bruges, og dermed også om det faktisk er en anglicisme.

Hedder det *jagede* eller *jog* en ræv for at dræbe den?

Begge kan bruges, men der er tendens til at foretrække *jagede* om jagt.